

UDÁLOSTI

na VUT v Brně

**Medaile z mistrovství
fotbalových robotů**

**Česká konference
rektorů na VUT v Brně**

**Klauzury
červen 2003**

Obsah

- 3 MÁM TECHNIKU VELMI RÁD...**
- 4 VUT V BRNĚ HOSTILO ČESKOU KONFERENCI REKTORŮ**
- 6 CO SI O TOM MYSLÍTE?**
- 7 Z JEDNÁNÍ PŘEDSEDNICTVA A SNĚMU RADY VYSOKÝCH ŠKOL**
- 9 K PŘIJÍMACÍM ZKOUŠKÁM PŘIŠLO TĚMĚŘ DESET A PŮL TISÍCE UCHAZEČŮ**
- 10 O MÉ CESTĚ DO ČÍNY – UVEDENÍ KNIHY PROFESORA VESELÉHO**
- 12 LEDEN 2004 – OSTRÝ START NOVÉHO EKONOMICKO-INFORMAČNÍHO SYSTÉMU**
- 13 NOVÍ PROFESOŘI, EMERITNÍ PROFESOŘI, DOCENTI A DOKTOŘI NA VUT V BRNĚ**
- 15 ABYCHOM MOHLI OVLÁDAT PŘÍSTROJE POUHÝM HLASEM**
- 16 KLAUZURY – ČERVEN 2003**
- 18 PROJEKT MAPUJÍCÍ VYSOKÉ ŠKOLSTVÍ PĚTI ZEMÍ BUDE POKRAČOVAT**
- 20 DVĚ MEDAILE Z FOTBALOVÉHO MISTROVSTVÍ EVROPY ROBOTŮ**
- 21 U3V OPĚT MEZINÁRODNĚ, PŘIJELI SENIOŘI ZE ŠPANĚLSKA**
- 22 VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI HISTORIE VUT V BRNĚ – REKTOŘI**
- 23 STUDENTSKÉ KONFERENCE V OSLU SE ZÚČASTNILI I ZÁSTUPCI ACSA**
- 24 INFORMACE**
- 27..... MEZINÁRODNÍ MBA STUDIUM NOVÉHO STYLU ZAHÁJILO V BRNĚ**
- 28 O REKONSTRUKCI VILY TUGENDHAT**
- 30 NOVÉ UČEBNÍ TEXTY A PUBLIKACE**

Mám techniku velmi rád...

Editorial červencových Událostí na VUT v Brně napsal Mgr. Martin Reissner. Literární a umělecký historik a publicista vystudoval dějiny umění na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity a na Pedagogické fakultě téže univerzity češtinu s výtvarnou výchovou. Jako kulturní redaktor působil v denících Lidové noviny, Rovnost a Slovo. Spoluzakládal časopis pro teorii a kritiku dětské literatury Ladění, v posledních letech je šéfredaktorem této revue. Na MU přednáší literaturu 19. století. Od roku 2001 je vedoucím Odboru kultury Magistrátu města Brna.

Mnozí ctění předchůdci z oblastí zcela netechnických a nepřírodovědných na tomto místě líčili, jak je oslnila, omámila, zaujala i vyděsila ta která technická vymoženost, stroj, zařízení, mechanismus. Je to asi obecná zkušenost člověka rostoucího k poznání, rozumu, tvora se světem se seznamujícího. S jistým překvapením jsem v editorialech Událostí vyzoroval ovšem i zcela konkrétní překvapivé shody mého osudu s životními příběhy autorů. Velmi rozumím fascinaci mechanickým strojkem, souzním s těmi, kdož nedobrovolně – dobrovolně prošli Vysokým učením technickým – a také já se po letech této ctěné a skvělé škole zde veřejně omlouvám, i mne vzrušují ataky designu, estetická a iracionální v oblasti moderních technologií. Nechci tedy o tom psát, vždyť velké zážitky z rýsování převodovky, z bojů o získání zápočtu a zkoušky z nauky o materiálu, z diagramů železo / uhlík či z výkladů o nekonečnu od učitele matematiky, jemuž visely – a možná ještě visí – na stěně pracovny v královopolském mrakodrapu housle, uchovávají desítky a stovky mých tehdejších spolužáků. Nemá smysl rozvádět zde ani to, jak jsem spolu s jinými po listopadu z techniky prchnul nejprve na jednu a poté i na druhou fakultu pro mne konečně zpřístupněné univerzity. To jsou věci patřící více do studentské latiny a k vyprávěním, jež jsou léty více a více legrační, nostalgická a stále méně vycházejí z tehdejší reality. Navíc bych tím jen unikl od vlastního zadání tohoto textu – zamyšlení nad fenoménem techniky v životě pisatele.

Přiznávám tedy, že vztah k Ní mám kladný, dlouhodobý, ovšem obecně nijak uctivý. Je zde vedle mne, trpí mne a já Ji. V rovině ryze utilitární je mi příjemná ve zhmotnění do množství pomůcek, jež podporují můj přirozený sklon k lenosti a nicnedělání. Vítám ji takto, ale i coby prostor k odreagování a nalezení vnitřní pohody. Od divadel, výstavních síní, muzejních expozic, řad knih a filmových cyklů totiž utíkám s obrovským nadšením odpočívat právě k Ní. Vrchol blaženosti a relaxace tak – k strašlivému pohoršení mé ženy i dcery – obvykle nenacházím v partiích lesů, zcela jistě ne v údržbě zahrady, ale v laskání se s technikou minula, stroji konstruovanými otci a dědy.

Na počátku 80. let, kdy jsem jako každý kluk zatoužil ovládat burácející motor jakéhokoliv jednostopého oře, padla mým choutkám za oběť dědečkova padesátka zvaná pařez. Později, když se začaly rozcházet mé adolescentní představy o silném čtyřtaktu s realitou nabídky uherskohradištské Mototechny, vstoupil jsem nesměle a pomalu do hájemství dávných a dávnějších strojů. Fascinován jejich dokonalostí, konstrukčními finesami, krásou, ušlechtilým tvarem skvěle vystihujícím trendy designu jednotlivých desetiletí zůstal jsem starým motocyklům věrný dodnes. Tato technika je pro mne – přiznávám – vášní, oddávám se jí a jsem s Ní šťastný. I teď sním o tom, že o víkendu vstanu už za kuropění, několik hodin budu leštit, kontrolovat a poté, když bude jasné, že se na obloze neobjeví ani mráček, vytlačím některého krasavce před dům. Pak už jen stačí proslápnout motor, zavřít vzduch, zkontrolovat vypnutí dekomprese, snížit předstih, otevřít přívod paliva a přeplavit komoru, zapnout zapalování a houpavým pohybem skopnout páku dolů. A po přechodu přes dolní úvrať, ve chvíli mocné komprese přeskočí jiskra a ten sedmdesátiletý zázrak začne pobrumlávat. Seřídím vzduch a předstih, vymáčknou spojku a pravou rukou zařadím první převodový stupeň. A ono se to začne pomalu sunout kupředu.

Když budu ten den chtít nechat zaznít především hudbu krásně pracujícího srdce, zvolím některého jedince z pravé strany, blíže k vratům. Znáám totiž jen málo tak krásných písní, jako je zpěv nikam nespěchajícího čtyřtaktního jednoválce...

Martin Reissner,
literární a umělecký historik,
publicista a úředník města Brna

VUT v Brně hostilo Českou konferenci rektorů

VUT v Brně od 19. do 20. června přivítalo 70. zasedání pléna České konference rektorů (ČKR). Bylo to poprvé během funkčního období současného rektora Prof. RNDr. Ing. Jana Vrbky, DrSc., který v úvodu zasedání rektorům českých vysokých škol představil VUT v Brně jako univerzitu s širokou nabídkou studijních programů a s těsnou návazností na potřeby praxe. Vysokou úroveň organizace zasedání ocenil za účastníky jednání na závěrečné tiskové besedě předseda ČKR a rektor Univerzity Karlovy v Praze Prof. Ing. Ivan Wilhelm, CSc. V ČKR jsou rektori čtyřadvaceti veřejných, čtyř státních a osmi soukromých vysokých škol. Brněnského zasedání se zúčastnilo dvaatřicet rektorů.

Usnesení 70. zasedání pléna České konference rektorů 19.–20. 6. 2003

Plénum České konference rektorů (ČKR) přijalo na svém 70. zasedání následující usnesení:

1. ČKR konstatuje, že české vysoké školy již výrazně pokročily ve své transformaci. „Důrazně upozorňujeme politickou reprezentaci a širokou veřejnost, že k dosažení konkurenceschopnosti českých vysokých škol v rámci evropského vzdělávacího a výzkumného prostoru a k dalšímu postupu v transformaci je bezpodmínečně nutné navýšení finančních prostředků alespoň o 5,2 miliardy Kč.“
2. ČKR očekává, že závažné nedostatky v uvolňování přidělených finančních prostředků na rok 2003 budou vyřešeny co nejdříve, aby mohly být efektivně použity.
3. ČKR v Brně zvolila své předsednictvo na funkční období 1. 8. 2003 až 31. 7. 2004 v tomto složení:

předseda:

Prof. Ing. Ivan Wilhelm, CSc., rektor Univerzity Karlovy v Praze

místopředsedové:

Doc. RNDr. František Jirásek, DrSc., rektor Bankovního institutu vysoké školy, a. s., Praha,

Prof. Ing. Miroslav Ludwig, CSc., rektor Univerzity Pardubice,

Prof. Peter Toperczer, rektor Akademie múzických umění v Praze,

Prof. Ing. Jiří Witzany, DrSc., rektor Českého vysokého učení technického v Praze.

V Brně dne 20. června 2003

Za Českou konferenci rektorů Prof. Ing. Ivan Wilhelm, CSc., předseda

Na zasedání pléna ČKR v Brně přijel jako host Doc. RNDr. Petr Kolář, CSc., náměstek ministryně školství, mládeže a tělovýchovy pro vědu a vysoké školy. Ministryně JUDr. Petra Buzková se z jednání omluvila. Na závěr zasedání ČKR se uskutečnila tisková konference, z jejíhož průběhu přinášíme následující názory účastníků.

„Mnoho času v jednání i během rozhovorů s náměstkem Kolářem jsme věnovali současnému stavu příprav transformace vysokého školství v ČR. Ta by se měla týkat jak vzdělávání, tak výzkumu a vědecké činnosti na vysokých školách. Pro nás bylo důležité slyšet, že obě tyto oblasti jsou také pro MŠMT prioritou číslo jedna a že je ministerstvo odhodláno prosazovat je při návrzích podoby státního rozpočtu na příští rok. I když vládou připravovaná reforma veřejného financování přinese velké finanční škrtky v řadě oblastí výdajů, jde o to, aby neměla negativní důsledky, které by se projevovaly velice dlouhou dobu. Jsme proto spokojeni, že ministerstvo to takto chápe a bude tyto priority prosazovat. Je to záležitost, která se netýká pouze vysokých škol v ČR, protože je v souladu s celou vzdělávací politikou

Evropy. Ta za své největší přirozené bohatství pokládá lidský kapitál. A právě investice do vzdělání a vědy znamenají rozvoj celé společnosti. Není to tedy pouze zájem ČR, ale celé Evropy,“ řekl rektor Univerzity Karlovy v Praze a předseda ČKR Prof. Ing. Ivan Wilhelm, CSc.

Podle něj představitelé vysokých škol sami přicházejí s pečlivě připraveným plánem na transformaci českého vysokého školství. „Teď potřebujeme od státu finanční pomoc, aby se transformace mohla uskutečnit. Připravili jsme přesvědčivé materiály, bez pomoci státu to ale nepůjde,“ dodal rektor Wilhelm.

„Stát se snaží zbavit deficitu a zdá se, že za jedinou cestu volí redukci výdajů. Ale druhou cestou je zvyšování příjmů státního rozpočtu. To sice znamená větší výdaje do vzdělání, vědy a výzkumu nyní, ale také více příjmů v budoucnosti, čímž se dosáhne snížení státního deficitu,“ je přesvědčen jeden z místopředsedů ČKR Prof. Ing. Miroslav Ludwig, CSc., rektor Univerzity Pardubice.

„V současné době jsou škrtky ohroženy i 3,7 miliardy korun na vědu a výzkum. Samozřejmě že vysoké školy a věda a vý-

zkum jsou spojité nádoby. Přitom již nyní je ČR dlouhodobě v podprůměru vyspělých zemí ve výdajích nejen na školství, ale i na vědu a výzkum. Je třeba si uvědomit rozdíl mezi reformou a ‚úspornými balíčky‘. Zdá se mi, že ministerstvo financí se stále jen snaží najít položky, které může škrtnout. Reforma je však něco úplně jiného. Měla by spočívat především v tom, že se finanční prostředky převedou tam, kde se nejlépe využijí,“ dodal další z místopředsedů ČKR Prof. Peter Toperczer, rektor Akademie múzických umění v Praze.

Všichni rektori ocenili, že ministerstvo školství v čele s ministryní je v otázce potřeby navýšení finančních prostředků o 5,2 miliardy korun s vysokými školami „na jedné lodi“. „Na rozdíl od minulosti existuje velká shoda mezi vysokými školami a ministerstvem. Na všech jednáních reprezentací i jiných zástupců vysokých škol, nejen na ČKR, se mluví argumentačně. Nejde o politický problém, je to problém vzdělání, problém budoucnosti našeho státu. A jestliže se nebude řešit, bude tato budoucnost ohrožena. Zákodárci deklarovali v zákoně, že vysoké školy jsou rozhodujícím činitelem na poli vzdělávání. A my nemůžeme dostat tomu, co nám zákon ukládá. Upozorňujeme, že se situace neustále zhoršuje – proti loňsku, proti stavu před třemi, před čtyřmi roky,“ míní rektor Wilhelm.

Podle svého předsedy nemá ČKR připraven žádný scénář postupu pro případ, že ministerstvo školství se svou snahou o navýšení finančních prostředků pro vysoké školy neuspěje. „Teď probíhají jednání a postoj ministryně a náměstka Koláře je velmi vstřícný. I když situace, kdy se jedná o reformě veřejných výdajů, je komplikovaná, stále je deklarována snaha paní ministryně získat pro vysoké školství 5,2 miliardy korun. Zatím tedy není důvod k nějakým protestům,“ řekla v Brně Prof. MUDr. PhDr. Jana Mačáková, CSc., rektorka Univerzity Palackého v Olomouci. Právě na této univerzitě vzniklo letos hnutí odborářů „Počítejte s námi“, usilující především o zvýšení platů vysokoškolských učitelů. Podle rektora VUT v Brně Prof. RNDr. Ing. Jana Vrbky, DrSc., je stávka až ta poslední možnost. „Jejími zajatci se stávají studenti, a to je špatné. Věřím, že k tomuto kroku nedojde,“ uvedl rektor Vrbka.

Rektori v Brně jednali i o projektu „Rozvoj veřejných vysokých škol – finanční podmínky a předpoklady“, který iniciovala ČKR a na němž se podílí i Rada vysokých škol a MŠMT. Refero-

Za předsednickým stolem jednání ČKR zleva rektor VUT v Brně Prof. RNDr. Ing. Jan Vrbka, DrSc., rektor Univerzity Karlovy v Praze Prof. Ing. Ivan Wilhelm, CSc., a Prof. Peter Toperczer, rektor Akademie múzických umění v Praze.

val o něm rektor Miroslav Ludwig. „Projekt, který před dvěma lety iniciovala ČKR, má šest podprojektů, na kterých se podílelo více než sto lidí. Jeho cílem je změna současného systému financování vysokých škol, který se již přežil. V něm je dominantní financování podle počtu studentů, v novém bude kladen větší důraz na nenormativní složky, které by odrážely určitá kvalitativní hlediska tak, aby lepší školy dostávaly více peněz. Práce na projektu vycházely z toho, že jsme zmapovali a porovnali systémy financování u nás a v jiných evropských zemích. Většina prací je již hotova, souhrnná závěrečná zpráva bude po očekávané diskusi zvláště o kvalitativních kritériích k dispozici v listopadu. Některé prvky nového systému jsou i součástí materiálu MŠMT, které připravilo ve spolupráci s reprezentacemi vysokých škol, a lze je použít již pro příští rok,“ vysvětlil rektor Miroslav Ludwig.

„Skutečně máme snahu, aby se část nových kritérií zavedla již pro rok 2004. Samozřejmě že se systém financování vysokého školství bude i v budoucnosti neustále vyvíjet a zdokonalovat podle konkrétních potřeb,“ dodal předseda ČKR Ivan Wilhelm. Více podrobností o projektu přináší Události v tomto čísle v článku o činnosti Rady vysokých škol.

Připravil Igor Maukš, foto Zdena Kapičková

For Summary see page 30.

Co si o tom myslíte?

Reforma veřejných výdajů má citelně zasáhnout i oblast vědy a výzkumu. Vědci by se podle jednoho z návrhu projednávaného vládou měli v následujících třech letech obejít bez 12 miliard korun, z toho již příští rok by se měli vzdát 3,7 miliardy Kč. Vicepremiér Petr Mareš, odpovědný ve vládě za oblast vědy a výzkumu, již oznámil, že pokud k tomu dojde, na svůj post rezignuje. O názor, co by takové drastické škrty znamenaly nejen pro vědu a výzkum obecně, ale zvláště pro vysoké školy včetně VUT v Brně, Události požádaly prorektora pro tvůrčí rozvoj profesora RNDr. Josefa Jančáře, CSc.

Redukci peněz pro vědu a výzkum jsme již jednou zažili. Byly to tzv. ekonomické balíčky Klausovy vlády. Je známo, že v té době se výrazným způsobem zpomalil rozvoj vědeckého bádání především na vysokých školách. Je třeba si uvědomit, že i v případě, kdyby později došlo k opětovnému navýšení financí pro vědu, jsou ohroženy některé programy, které v posledních letech znovu pomohly rozvoji vědy na vysokých školách financovat. Jsou to především programy Výzkumné záměry a program Výzkumných center. Významně by bylo ohroženo také zahájení Národního programu orientovaného výzkumu.

Přestože neznám navrženou strukturu snížení objemu financí v kapitole MŠMT, lze očekávat, že by to mělo za následek pravděpodobně zastavení některých programů, resp. neotvírání programů nových, případně snižování prostředků v těch existujících. VUT má v programu Výzkumné záměry zhruba 130 milionů Kč ročně, což je deset procent celkového rozpočtu školy. Pokud by program nebyl financován, stálo by nás to vedle dalších negativních dopadů přímo těch 130 milionů a pak v peněžích na specifický výzkum na vysokých školách, které se odvozují od výzkumné výkonnosti školy, další peníze. Celkem přibližně 150 milionů Kč ročně, což je pro představu rozpočet fakult podnikatelské, chemické, architektury a výtvarných umění dohromady.

Daleko závažnější a dlouhodobější důsledky spatřuji v tom, že by se česká věda a tím i celý český průmysl po vstupu do EU staly nekonkurenceschopnými. EU neustále podporuje rozvoj vědy a výzkumu, aby se vyrovnala USA a Japonsku, a vkládá do toho obrovské prostředky, ČR se však zamýšlenými redukcemi otáčí jiným směrem. My nejenže nenaskakujeme do již jedoucího vlaku, my se dokonce rozbíháme opačným směrem, než vlak jede. Pokud budou tato „úsporná“ opatření ve smyslu „ušetříme, ať to stojí, co to stojí“ přijata, my jako vysoká škola nebudeme schopni konkurovat univerzitám z jiných zemí EU. Příprava mezinárodního projektu v rámci 6. RP EU, kde jsme schopni získat peníze z fondů EU, vyžaduje totiž z naší strany v přípravné fázi náklady v objemu 100 až 150 tisíc korun. Kdybychom chtěli být v 10 až 15 projektech (očekávaný přínos kolem 4–7 mil. EUR), tak to je pouze na cestovním a mzdách dva miliony korun. V těchto programech jde o spolupráci desítek pracovišť, a pokud se přípravných jednání nezúčastníme, stáváme se z hlediska výzkumu vlastně zemí třetího světa – vyspělejší státy si u nás mohou sice objednávat určité služby (pokud budeme schopni udržovat přístrojové vybavení na patřičné úrovni), ale jiným způsobem se do výzkumných programů EU nedostaneme. A přitom je v nich ročně k dispozici kolem 10 miliard EUR. Když na ně nedo-

sáhneme, bude ČR do fondů VaV v rozpočtu EU přispívat kolem 1 mld. Kč ročně, ale nikdy tyto peníze nezískáme zpátky.

I když chápu potřebu úspor, připadá mi záměr šetřit v oblasti vědy a výzkumu značně krátkozraký. Bylo by určitě lepší omezit výdaje na místech, která jsou neproduktivní, která už nemohou k našemu rozvoji ničím přispět, a nikoliv šetřit v oblasti, která je investicí do budoucnosti. Bohužel k tomu vláda odvalu nemá, a tak raději ustoupí ze svého programového prohlášení, kde je rozvoj vzdělanosti jednou z priorit. Tato republika má největší bohatství ve svých lidech, a pokud necháme zpustnout toto bohatství, nepatříme jinam než na úroveň zemí střední Afriky.

Velké nebezpečí vidím vedle materiálního zaostávání i ve ztrátách personálních. Vědci jsou sice lidé zapálení, ochotní pracovat i v horších podmínkách, když ale někteří odjedou do zahraničí a zjistí, že tam jsou podmínky lepší, že tam si jejich práce váží a dokáží ji i ocenit, už se nevrátí. A odliv mozků, do kterých stát již investoval peníze při vzdělávání a získávání praxe, určitě není tím, co naše ekonomika potřebuje. Teď třeba ušetříme čtyři miliardy, ale v budoucnosti za to zaplatíme mnohem více.

Kvalitní vzdělávání, zvláště na technické škole našeho typu, je bez výzkumu nemyslitelné. V okamžiku, kdy nebudeme schopni kvalitní pracovníky vychovávat, k nám ani studenti nebudou chodit. Nebudou mít důvod se vzdělávat ve škole nedosahující úrovně svých konkurentů. Dá se namítat, že pro vysoké školy neexistují pouze státní zdroje financování. To je ale stejná situace: když nebudeme mít co potencionálním výzkumným partnerům nabídnout, půjdou jinam. Nikdo už není zvědav na výzkumy třetího řádu, na nějaké zlepšovatelství. Průmysl potřebuje inovace, bez nich to nejde. Všechny firmy, které jsou úspěšné na trhu, mají výrazný podíl inovací. A ekonomiky, které rostou, jsou ekonomiky s inovacemi. Dokazují to úspěšné země jako Finsko nebo Irsko. Například Finsku, jehož ekonomika byla zcela závislá na Rusku, se po kolapsu tohoto trhu podařilo nastartovat rozvoj díky inovacím a nyní patří k velmocím např. v komunikačních technologiích nebo chemii. Pokud u nás peníze na výzkum nebudou, nebudeme schopni zajistit jeho kvalitu a budeme neustále zaostávat. Pokud se chceme stát rovnocenným členem EU, pak je omezování peněz na vědu a výzkum určitě krok zpátky. A ne směrem na východ, jak by si někdo mohl myslet, protože i tam, např. v Maďarsku, vědu a výzkum výrazně podporují, a když ne přímo ze SR, tak nepřímo pomocí daňových zákonů stimulačních příliv soukromých peněz do VaV. Ty miliardy nám prostě budou chybět.

Připravil Igor Maukš

Z jednání předsednictva a sněmu Rady vysokých škol

V době od 1. ledna 2003, kdy byla ustavena pro další tříleté funkční období nová Rada vysokých škol (RVŠ), se uskutečnila dvě zasedání sněmu RVŠ, pět řádných a jedno mimořádné zasedání jejího předsednictva. Na dosavadní činnost RVŠ a jejího předsednictva se Události zeptaly místopředsedkyně RVŠ Doc. Ing. Evy Münsterové, CSc., z FSI VUT v Brně. Podstatná část článku

Na 1. zasedání sněmu RVŠ v únoru 2003 byl zvolen nový předseda Rady Doc. RNDr. František Ježek, CSc., ze ZČU v Plzni a čtyři místopředsedové – Prof. RNDr. Jan Bednář, CSc. (UK Praha), Prof. Ing. Vladimír Haasz, CSc. (ČVUT Praha), Doc. Ing. Eva Münsterová, CSc. (VUT v Brně) a Bc. Jirí Nantl (MU v Brně), který je předsedou Studentské komory RVŠ. Noví funkcionáři předložili návrh Programového prohlášení RVŠ. Zasedání předsednictva projednalo rozdělení kompetencí místopředsedů, postupně ustavilo 13 pracovních komisí RVŠ, schválilo jejich předsedy a členy. Významným aktem bylo vytvoření pracovní komise pro soukromé vysoké školy, která byla ustavena vůbec poprvé.

Sněm na svém 2. zasedání 15. května v Karolinu schválil definitivní znění Programového prohlášení RVŠ i zprávu o činnosti předsednictva RVŠ za období leden–květen 2003. Její součástí byl i oddíl věnovaný ekonomickým otázkám. Podle něj se předsednictvo RVŠ zabývalo problematikou rozpočtu a financování veřejných vysokých škol, financováním specifického výzkumu a problémy s odpisy investičních prostředků. Předsednictvo věnovalo pozornost problémům ve financování uměleckých vysokých škol i při odpisech kapitálových prostředků. Kromě aktuálních problémů se předsednictvo zabývalo i budoucím výhledem financování veřejných vysokých škol, na který se orientuje „Projekt rozvoje veřejných vysokých škol, finanční podmínky a předpoklady“, iniciovaný ČKR. Zasedání předsednictva se zabývala i Fondem rozvoje VŠ (FRVŠ).

RVŠ delegovala dvanáct zástupců do pracovních skupin pro přípravu Národní politiky výzkumu a vývoje a její členové byli vyzváni, aby se zapojili do diskuse MŠMT na toto téma. Rada vypracovala připomínky k materiálu ministerstva „Program podpory začínajících pracovníků výzkumu a vývoje“. Předsednictvo bylo pravidelně informováno o činnosti nově ustavené Studentské komory RVŠ a vzalo na vědomí její programové prohlášení.

Předsednictvo RVŠ se zabývalo i problematikou Evropského kreditového systému (European Credit Transfer System – ECTS) a Dodatku k diplomu (Diploma supplement – DS) v souvislosti s činností Asociace evropských univerzit EUA.

Předsednictvo připravilo připomínky k „Návrhu aktualizace Dlouhodobého záměru vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývo-

jevé, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol pro rok 2004“ pro MŠMT. Konstatovalo, že materiál má řadu pozitivních rysů, ale i řadu odstranitelných nedostatků.

Předsednictvo RVŠ také na základě poznatků z jednotlivých vysokých škol připravilo stanovisko k problémům, které vznikly v souvislosti s využíváním Sdružené informace matrik studentů.

Projekt „Rozvoj veřejných vysokých škol, finanční podmínky a předpoklady“

Soustavnou pozornost věnuje RVŠ připravované reformě financování veřejných vysokých škol. MŠMT, ČKR a RVŠ usilují o to, aby prvky nového systému financování byly uplatněny již v roce 2004. O projektu „Rozvoj veřejných vysokých škol, finanční podmínky a předpoklady“ informoval na dubnovém zasedání předsednictva RVŠ představitel ČKR a vedoucí projektu Prof. RNDr. David Lukáš, CSc., bývalý rektor TU Liberec.

Projekt vznikl z iniciativy České konference rektorů v roce 2001 a na jeho řešení se pod vedením ČKR podílí i RVŠ. Týká se změny pohledu na financování veřejných vysokých škol. Dosud jsou uzavřeny tři jeho podprojekty – koeficienty finanční náročnosti studijních podprogramů (posuzuje výši základního normativu, porovnává ekonomickou náročnost studijních programů, analyzuje stávající systém koeficientů, posuzuje způsob stanovení přepočteného stavu studentů a zkoumá možnost začlenění studijních programů na uměleckých školách do normativního financování), doktorské studium a komparatistika (srovnání různých modelů financování vysokých škol). Další podprojekty se zabývají normativním a nenormativním financováním a otázkami specifického výzkumu (cílem je popsat současný stav s analýzou silných a slabých stránek systému, zformulovat základní důvody ke změně stávajícího modelu, zhodnotit alokační vzorec pro financování specifického výzkumu a doporučit vzorec nový a blíže specifikovat kritéria pro jednotlivé složky financování oblasti vzdělávací činnosti) a financováním s ohledem na kvalitu školy.

Jednotlivé podprojekty mají na starosti pracovní skupiny, jejichž činnost vychází z předpokladu, že celkové prostředky pro vysoké školy významně narostou. Po skončení práce skupin bude projekt završen závěrečnou zprávou, která po oponentuře

je věnována připravované reformě financování veřejných vysokých škol vyplývající z projektu „Rozvoj veřejných vysokých škol, finanční podmínky a předpoklady“ a jejich strategické transformaci připravované ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, která si vyžádá navýšení financí určených pro tyto školy o 5,2 miliardy korun.

bude sloužit jako podklad pro MŠMT při tvorbě rozpočtu na rok 2004 a další.

Očekává se výrazné navýšení rozpočtu veřejných vysokých škol pro rok 2004?

Na 2. zasedání sněmu RVŠ v květnu 2003 ministryně JUDr. Petra Buzková uvedla, že MŠMT podrobně analyzovalo současný stav financování a rozvoje českých vysokých škol a připravilo návrh jejich strategické transformace před vstupem ČR do EU. Podle ní je nezbytné umožnit vysokým školám najít si své postavení v oblasti vzdělávání, vědy a výzkumu a připravit si tím podmínky pro vstup do evropského vzdělávacího a výzkumného prostoru. Jedním z nejdůležitějších prvků reformy musí být podpora doktorských studijních programů. Projekt ministerstva obsahuje ještě řadu problémů, o kterých bude potřeba vést další jednání s reprezentacemi vysokých škol, případně s vysokoškolským odborovým svazem. Jsou jimi např. nejnížší platy na vysokých školách, sociální zabezpečení studentů a další.

Ministryně řekla, že taková transformace vyžaduje navýšení finančních prostředků, které jsou určeny pro zajištění činnosti vysokých škol, a transformace financování vysokého školství nesporně patří do celkové reformy rozdělování rozpočtových prostředků. Otázka vzdělávání, vědy a výzkumu na vysokých školách musí být podle ní chápána jako klíčová při zajišťování konkurenceschopnosti celé ekonomiky České republiky v Evropské unii.

Ministryně JUDr. Petra Buzková se na sněmu RVŠ vyjádřila i k olomoucké výzvě „Počítejte s námi“. Ve své odpovědi uznala chronické podfinancování vysokých škol a uvedla, že bude v tomto směru usilovat o změnu již pro příští rok.

Základní principy strategické transformace veřejných vysokých škol připravované MŠMT

Vystoupení ministryně na 2. zasedání sněmu RVŠ doplnil její náměstek pro vědu a vysoké školy Doc. RNDr. Petr Kolář, CSc., který seznámil účastníky sněmu se základními principy projektu transformace vysokých škol připravované MŠMT. Náměstek Kolář transformační kroky dále upřesnil na semináři BOLOGNA

FOLLOW-UP SEMINAR, který se zaměřením na celoživotní vzdělávání ve dnech 5.–7. června uspořádalo MŠMT ve spolupráci s ČVUT Praha.

Návrh hlavních zásad transformačních kroků pro veřejné vysoké školy podle MŠMT:

1. posun z kvantitativního na kvalitativní rozvoj univerzit;
2. zvětšení konkurenceschopnosti českých univerzit před vstupem do evropského výzkumného a vzdělávacího prostoru;
3. překonání trvalého podfinancování univerzit a jejich vnitřního zadlužení;
4. sjednocení dvou systémů financování univerzit (umělecké školy jsou nyní financovány jinak než ostatní);
5. umožnění postupného vyprofilování univerzit na vzdělávací a výzkumné instituce;
6. zavedení rozsáhlých integrovaných studijních programů pro všechny univerzity;
7. masivní podpora vědy na univerzitách včetně doktorských studijních programů;
8. podpora internacionalizace studia;
9. umožnění zvýšení platů na univerzitách podle kvalifikace akademických pracovníků;
10. změna systému sociálních podpor studentů (týkající se zejména ubytování a stipendií);
11. investice do rozvoje a vybavení kampusů.

Náklady na takto pojatou transformaci vysokého školství se kvalifikovaně odhadují asi na 5,2 miliardy korun (173 milionů EUR), které je třeba přičíst k běžnému rozpočtu veřejných univerzit na rok 2004, což by znamenalo jednorázové navýšení jejich rozpočtu o 28 procent. Projekt transformace podle náměstka Koláře schválilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, obě reprezentace vysokých škol a s pochopením ho přijímá i ministerský předseda. Nyní je proto cílem přesvědčit celou českou vládu a Parlament ČR, aby projekt podpořily a zvýšení rozpočtu univerzit schválily.

Záznamy ze zasedání sněmu a předsednictva RVŠ jsou k dispozici na stránkách Alma mater: <http://www.radavs.cz>.

Připravil Igor Maukš

K přijímacím zkouškám přišlo téměř deset a půl tisíce uchazečů

K přijímacím zkouškám na VUT v Brně přišlo letos téměř 10,5 tisíce uchazečů. Není to číslo konečné, protože některé fakulty budou mít v srpnu a v září ještě další termíny. Protože však kapacitní možnosti fakult jsou různé, může být ke studiu některých programů přijata jen část uchazečů, kteří zkoušku úspěšně vykonali. Aby VUT v Brně umožnilo co největšímu počtu zájemců studovat perspektivní inženýrské obory, dává z kapacitních důvodů nepřijatým uchazečům možnost studovat jiný studijní program. O letošním přijímacím řízení poskytl Událostem informace prorektor pro studium a záležitosti studentů Doc. RNDr. Miloslav Švec, CSc.

U: Jaké je srovnání počtu uchazečů o studium, kteří se letos dostavili k přijímacím zkouškám na osmi fakultách VUT v Brně, s minulými roky?

I když konkurence nabídky vysokoškolského studia se neustále zvyšuje, zájem o studium na VUT v Brně zůstává v posledních letech stabilně na stejné úrovni. Například na Fakultu stavební přišlo k přijímacím zkouškám přibližně tolik zájemců jako loni – i přes velkou konkurenci, kterou pro středoškoláky z Moravy vytvořila Fakulta stavební TU Ostrava. V rámci jednotlivých fakult samozřejmě rok od roku k určitým menším výkyvům dochází.

U: O které fakulty byl největší zájem a kde bylo nejvíce úspěšných uchazečů?

V absolutních číslech je to FAST, FEKT, FP, následují FSI, FIT a FCH.

Úspěšnost uchazečů u přijímacích zkoušek má dva aspekty – prvním je zvládnutí zkoušky, druhým pak zda byl takto úspěšný uchazeč přijat ke studiu. Bohužel zatím naše jednotlivé fakulty nemohou při rozhodování o přijetí vycházet pouze z vědomostní úrovně uchazečů, ale i ze svých personálních a kapacitních možností. Z prvního pohledu byli procentuálně nejúspěšnější u přijímacích zkoušek studenti na FEKT, FCH, FIT, následují FSI, FP a FAST. Z druhého aspektu nebylo z kapacitních důvodů přijato nejvíce uchazečů na FP, FIT, FEKT a FAST. Na FSI a FCH byli naopak přijati všichni uchazeči, kteří úspěšně prošli přijímacími testy.

Fakulta	Přihlášek	Přišlo	Neuspělo	Uspělo	Nepřijato z kapac. dův.	Přijato
FAST	2948	2344	787	1557	105	1452
FSI	2415	1622	131	1491	0	1491
FEKT	2229	1930	72	1858	394	1464
FP	2371	1790	315	1475	732	743
FIT	1700	1371	101	1270	575	695
FCH	705	497	36	461	0	461
FaVU	495	445	410	35	0	35
FA	436	436	309	127	39	88
Celk.	13299	10435	2161	8274	1845	6429

Specifická situace je tradičně na FaVU a FA, kam se hlásí každoročně velký počet uchazečů a kde jsou součástí přijímacího řízení i náročné talentové zkoušky. Na FA bylo letos z 309 uchazečů přijato 88, na FaVU ze 445 pouze 35 posluchačů.

Přehled o počtech přihlášených a přijatých uchazečů je uveden v tabulce. Vzhledem k tomu, že některé fakulty budou mít ještě druhé kolo přijímacích zkoušek v srpnu a v září, jde o čísla předběžná, která budou ještě dále upřesněna.

U: Jaká byla vědomostní úroveň letošních uchazečů o studium? Děkaní některých fakult poukazovali zvláště na horší znalosti fyziky.

Zatím ještě nemáme k dispozici přijímací testy ze všech fakult. Teprve na jejich základě lze udělat kvalifikovaný rozbor přijímacího řízení. O jeho výsledcích budu vedení VUT informovat koncem září. Ale o tom, že fyzika je problém, víme. Na mnoha středních školách se totiž vyučuje tak málo, že se jí studenti musí doučovat sami, a tomu odpovídají i jejich výsledky.

U: Jakým způsobem VUT v Brně umožňuje z kapacitních důvodů nepřijatým uchazečům studovat jiný studijní program?

Výsledek přijímací zkoušky na jakékoliv technické fakultě (kromě FaVU a FA) platí i pro ostatní technické fakulty VUT. Pokud tedy uchazeč splní úspěšně kritéria na jedné z nich a pro převis uchazečů nebude přijat, mohou mu ostatní fakulty nabídnout, již většinou bez absolvování další zkoušky, zapsání do svých programů. Převod uchazečů je pro ně bezplatný. Převod uchazečů z FA na FAST řeší mezifakultní dohoda.

Jednotlivé fakulty nyní oslovují úspěšné studenty, kteří nemohli být přijati z kapacitních důvodů na jiné programy. Celý proces výběru i korespondence probíhá elektronicky v rámci modulu informačního systému pro přijímací řízení. Samozřejmě mohou také uchazeči sami oslovit fakulty, o které mají zájem.

Vedení VUT věří, že této možnosti využije značný počet kvalitních uchazečů a bude moci být uspokojeno více zájemců o technické obory školy.

Připravil Igor Maukš

For Summary see page 30.

O mé cestě do Číny – uvedení knihy profesora Veselého

Ke 125. výročí narození profesora RNDr. Vítězslava Veselého, DrSc., vydalo Nakladatelství VUTIUM knihu „O mé cestě do Číny“. Poutavé vyprávění zachycuje vzpomínky všestranného vědce a pedagoga brněnské techniky na jeho pobyt v tajemné Říši středu, která na počátku dvacátého století byla pro Evropany zemí téměř zcela neznámou. V její východní provincii Ťiang-su se počátkem roku 1909 po dobrodružné cestě Sibiří tehdy jednatřicetiletý chemik ujal řízení místní sklárny ve městě Su-čchien, kterou měl podle přání čínských majitelů zmodernizovat.

Pan profesor byl bystrý pozorovatel a jeho postřehy nám přibližují život tehdejší čínské společnosti. Záslužný počín Nakladatelství VUTIUM by se nemohl uskutečnit bez nevšední spolupráce profesorky Aleny Štěpánkové Veselé při přípravě vydání knihy. Koncertní umělkyně ve hře na varhany, která v letech 1990 až 1997 stála jako rektorka v čele JAMU v Brně, byla nejen hlavní inspirátorkou vzniku knihy, ale především poskytla rukopisy vzpomínek, sbírku fotografií i korespondenci svého otce.

Představení knihy se uskutečnilo 12. června v novobaroční aule Centra VUT v Brně. „Obdivuji samozřejmost profesora Veselého, s kterou odjel do tehdy naprosto neznámé a vzdálené Číny. Přál bych si, aby takto sebevědomě vstupovali do světa i naši současní absolventi,“ řekl v úvodním proslovu rektor Prof. RNDr. Ing. Jan Vrbka, DrSc. Rektor Vrbka vyzdvihl také velké zásluhy profesora Veselého o brněnskou techniku. „V letech 1930–1931 a 1945–1946 byl rektorem naší univerzity. Zvláště poválečné období po dlouholetém uzavření vysokých škol bylo velmi obtížné. Ale profesor Veselý byl výjimečný člověk, vědec, který čerpal ze svých hlubokých znalostí. Právě takovým všestranným osobnostem vděčí VUT za svou dobrou pověst,“ dodal rektor.

Součástí prezentace byla i četba z díla „O mé cestě do Číny“. Vybrané úryvky textu skvělým způsobem přednesl herec Ladislav Lakomý. Atmosféru odpoledne podmalovala několika varhanními skladbami i profesorka Alena Veselá.

Nanejvýš zajímavé bylo vystoupení PhDr. Ivany Bakešové. Pracovnice Orientálního ústavu Akademie věd ČR, která napsala ke knize doslov, představila nejen Čínu z počátku 20. století, ale i její vývoj za sto let, které uplynuly od pobytu profesora Veselého ve městě Su-čchien. Podělila se také o zážitky ze své poslední návštěvy nejlidnatější země světa na přelomu dubna a května letošního roku.

Úspěšnou prezentaci nové knihy zakončilo rozjímání s čínským občerstvením pod platany v zahradě Centra VUT.

O tom, že čínští majitelé sklárny hledají pro řízení svého podniku inženýra z Evropy, se dozvěděl Vítězslav Veselý z anonce v novinách Národní listy v červenci 1908. „Jelikož jsem byl tehdy zaměstnán ve sklárnách Kavalierových v Sázavě, a to bez zvláštních vyhlídek pro budoucnost, zdála se mi tato nabídka svůdnou, takže jsem šel hned druhého dne do obchodní komory, abych se o této záležitosti něco podrobnějšího dozvěděl. Tam

Vybrané úryvky z knihy O mé cestě do Číny skvělým způsobem přednesl herec Ladislav Lakomý.

mně předložili psaní od rakousko-uherského konsulátu v Šanghaji, z něhož jsem se dozvěděl, že se sklárna nachází v Su-čchien-u, patří čínské společnosti, která má dosti prostředků, aby sklárnu zvětšila, že část továrny byla vystavěna Angličany, kteří však Čínu právě opouštějí. Hledaný inženýr má tam jet co nejdříve,“ popisuje Veselý začátek svého čínského dobrodružství.

Odpověď na jeho nabídku přišla až v říjnu 1908. Zároveň s ní poslali z Číny i peníze na cestu z Prahy do Šanghaje a zpět. Tuto dalekou cestu bylo možné tehdy podniknout buď parníkem po moři Suezským průplavem kolem Indie, nebo Transsibiřskou magistrálou. Protože cesta po moři trvala 35 dní a jízda vlakem přes celou Sibiř jen 20 až 22 dní, rozhodl se Veselý pro železnici. Přes Moskvu, Ural, kolem pouště Gobi, přes sibiřské veletoky Ob, Jenisej a Lena, Mandžurii a Charbin ho vlak přivezl až do přístavu Vladivostok. Odtud pokračoval parníkem přes japonské Nagasaki až do Šanghaje.

„V úterý dne 5. ledna 1909 dle našeho kalendáře podepsal jsem svůj jednoroční kontrakt na rakousko-uherském konsulátě v Šanghaji, v němž jsem se zavázal řídit a spravovat veškerá odvětví sklárny Yao-Hsu Glass Works Co. Ltd., v Su-čchien-u v provincii Ťiang-su v Číně. Bylo umluveno, že následujícího dne vydáme se na cestu do sklárny, a sice mimo mne: tao-tchaj Š’, předseda správní rady a současně největší akcionář továrny, muž přítulostlý, s řídkým mřížovitě dolů svěřeným knírem, dlouhým copem, oděný šatem čínským, c. k. tajný rada císaře čínského,

excellence, ustavovatel nové Rakousko-čínské banky v Šanghaji, ředitel dvou železničních podniků, bývalý generální konsul v Peru atd., mocný pouze a výhradně svojí mateřštinou. Dále jeho mladý přítel Li, neobyčejně inteligentní a příjemný muž ovládající výborně jazyk anglický a zakladatel první továrny na automobily v Šanghaji, a konečně můj čínsko-anglický tlumočnick neustále blaženě se usmívající Taj.“

Putování do sklárny pokračovalo vlakem přes starobylé město Su-čou do Čching-ťiang.

„Ráno dovezl mě rychle klusající mladík zapřažený do dvoukolového vozíku-rikši na jediné šanghajské nádraží. Pánové Li a Taj jakož i moje služebnictvo už mne očekávali, kdežto náčelník výpravy tao-tchaj Š' zaspav, vůbec se nedostavil. Protože jest to v Číně zcela normálním úkazem, že když se někomu nechce vstávat, zůstane ležet, nikdo se nad tím nepozastavoval, naopak, mne obdivovali, že jsem vůbec přišel. Zasedli jsme tedy do vlaku a umluvili, že na našeho tao-tchaje počkáme v Čching-ťiang. Když pískal vlak k odjezdu, nastalo na peroně velké reptání a nářek spojený s všeobecnou žádostí, aby se ještě nejele, protože ten a ten dosud nepřišel. Prosbám těmto však vyhověno nebylo a odjíždějící viděli jsme na sta uražených tváří, jež s velkým opovržením zraky svoje na nás vrhaly.“

V Čching-ťiang přisedla výprava do lodě, aby se do Su-čchieny přeplavila po Velkém neboli Císařském kanálu, který právě

Úspěšnou prezentaci nové knihy zakončilo rozjímání s čínským občerstvením pod platany v zahradě Centra VUT.

v tomto místě přetíná řeku Jang-c'-ťiang. Císařský kanál, který začal být budován v 5. nebo 4. století př. n. l., je nejdelší umělou vodní cestou na světě – měří 1 747 km. Další části vzpomínek profesor Veselý věnuje svým zkušenostem z řízení a modernizace sklárny, postřehům z oblasti čínského školství a vzdělávání, obchodu, průmyslu, organizace armády i těžkostem výuky čínského znakového písma. Všimá si také obrovských společenských problémů tehdejší čínské komunity, které vyplynuly z neschopnosti vládnoucí mandžuské císařské dynastie zreformovat přežilý státní systém.

Profesor Veselý svůj jednorokní kontrakt v Su-čchieny prodloužil o devět měsíců. *„Přiznávám, že jsem se nakonec nerad loučil s tímto od nás tak vzdáleným kouskem země, kde jsem přes všechnu nepřízeň okolností vykonal přec jen kus poctivé práce.“* Z Číny však zřejmě odešel v pravý čas. *„Brzy po mém odchodu propukla skoro v celé Číně nová revoluce a jeden z amerických misionářů mně pak psal, že sklárna v Su-čchieny se stala pevností banditů,“* napsal profesor Veselý. V říjnu 1911 se reformnímu vlasteneckému hnutí podařilo zorganizovat úspěšné povstání, které svrhlo mandžuskou dynastii a 1. ledna 1912 vyhlásilo Čínskou republiku. Tím ovšem klid v Číně ještě nadlouho nenastal; země se prakticky rozpadla na jednotlivé oblasti, docházelo k jejich neustálým mocenským střetům. V roce 1931 přepadli zemi Japonci, kteří odešli až v roce 1945. Další čtyři roky zuřila v Číně občanská válka, která skončila porážkou Kuomintangu. Vítězní komunisté udržovali moc prostřednictvím permanentních politických kampaní – jako např. Velký skok nebo Velká kulturní revoluce. Konsolidaci poměrů přinesla až změna kurzu hospodářské politiky po smrti Mao Ce-tunga v roce 1976. Bouřlivý běh historie v Číně mohl profesor Veselý sledovat až do roku 1964, kdy zemřel, už pouze ze své vlasti.

Připravil Igor Maukš, foto Michaela Dvořáková

SUMMARY:

To mark the 125th anniversary of the birth of RNDr. Vítězslav Veselý, DrSc., VUTIUM Press has published his book „On my trip to China“. In his gripping narrative, this versatile scientist and teacher at the Brno technical university reminisces on his stay in the mysterious Realm of the Middle, which, at the beginning of the 20th century was a land entirely unknown to the Europeans.

Leden 2004 – ostrý start nového ekonomicko-informačního systému

Nejstarší programové moduly (např. modul mezd) ekonomického softwaru EkonFiS, na kterém VUT v Brně provozuje ekonomickou agendu, se letos dožívají úctyhodných deseti let. Ekonomický software však není jen personalistika, je to soubor mnoha dalších programových modulů, bez kterých by provoz vysoké školy nebyl možný. Za všechny lze zmínit programové moduly řešící problematiku financí, účetnictví, hlavní kniha, logistika, majetek, sklad, investice, projekty, zakázky, granty, doplňková činnost... Navíc tento výčet asi nikdy nebude konečný, protože dynamický vývoj společnosti bude i nadále vyvolávat potřebu nových programových modulů, jako je třeba nový celoškolský studijní systém STUDIS, elektronická přihláška ke studiu a další.

Ale zpět k softwaru EkonFiS. Je třeba jej měnit? Je opravdu tak špatný a zastaralý? Ne, tak špatný určitě není. Uživatelé si však určitě vybaví jeho dětské nemoci z dob zavádění a určitě upozorní i na některé slabiny v programové výbavě, které přetrvaly dosud a na které si během let zvykli. Rozhodnuto je však definitivně, neboť od příštího roku EkonFiS dodavatel již nebude podporovat.

Je proto třeba pořídit systém nový. To by nemělo být tak obtížné, na rozdíl od dob z před EkonFiSu dnes víme, co chceme. Kritéria jsou jasná. Splnění přesně definované funkcionality, uživatelský komfort, bezpečnost dat, podpora silného dodavatele, použití moderních technologií zaručujících životnost nejméně šest let (i déle, protože každá změna stojí peníze). A také příznivá cena nejen dodávky, ale i vlastního provozu. Jak se říká, dobrý poměr cena/výkon. Odborník ví, že zas tak jednoduchá volba to není, přestože zadání je hodně konkrétní. Důležitým faktorem je i skutečnost, že v obdobné situaci jsou i další vysoké školy. Přímou se nabízí spojit se s nimi, provést výběr a hodnocení na základě dosavadních zkušeností společně. Tento postup má výhody ve sdílení know-how při výběru, a padne-li volba na stejný systém, lze se společně dělit nejen o zkušenosti, ale i o náklady na dopracování budoucích funkcionalit. Může jít o úsporu milionů korun.

Společný postup je vize pěkná a přirozená, ale přináší i určité potíže. Je totiž nutné se na něm bezvýhradně dohodnout. Naštěstí taková vůle je a společná iniciativa investorů MZLU, VFU, JAMU, UTB, UPOI, VŠB, UPa a VUT se setkala s pozitivní odezvou, a to včetně MŠMT, o čemž svědčí získané prostředky z rozvojových a transformačních programů na rok 2003.

Byla ustavena společná hodnotící komise z odborníků zúčastněných škol a každý nakonec slevil něco ze svých nároků, aby tak získal mnohem více – nový systém podporovaný silným dodavatelem s progresivní technologií, která udává evropský a možná i světový standard. Výběr po zralé úvaze a dlouhé diskusi padl na produkt mySAP firmy SAP. Vlastní implementaci pak provede firma VARIAS z Olomouce společně s odborníky škol.

Celou věc komplikují námítky podané k Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Ne že by snad mohly ještě vývoj zvrátit. Výběr proběhl po zralé úvaze a za dohledu firmy S-Invest, která se organizací obdobných soutěží zabývá a jde spíše o obstrukce uchazečů, kteří v něm neuspěli. Znamená to ale zdržení a komplikace při vlastní implementaci s jejím výrazným časovým zkrá-

cením. Přestože zatím nelze podepsat smlouvy, vznikají již implementační týmy, které budou nejprve proškoleny na detailních možnostech a poté se budou přímo podílet na parametrizaci a nastavení nového systému. V ideálním případě vznikne systém univerzální, pokrývající požadovanou funkcionalitu všech škol tak, aby individuální a místní odlišnosti bylo možno postihnout pouze a jen parametrizací, tj. aby programové jádro systému zůstalo identické a bylo použitelné na libovolné veřejné vysoké škole v ČR. Cíl jistě obtížný, ale rozhodně řešitelný, a v implementačních týmech se již naplno rozběhla práce k tomu směřující.

Pro uživatele to bude znamenat určitě razantní změnu, neboť se jedná o úplnou výměnu systému, na který jsou zvyklí. Systém mySAP není žádná novinka a je jisté, že jeho ovládání lze zvládnout – v mnoha případech snadněji než u EkonFiSu. Také grafické rozhraní, kterým promlouvá k uživateli, je daleko příjemnější. Hodně věcí bude jinak. Někde, kde ještě dosluhují staré počítače, se bude muset i vyměnit PC. Uživatelé pak budou muset zapomenout staré klávesové zkratky a funkční klíče a osvojit si nové. K tomu jsou plánována školení a ve spolupráci s fakultami vypracovány podrobné mapy uživatelů. Školení začnou v říjnu a listopadu, aby v prosinci mohlo být provedeno přezkoušení rutinních uživatelů z ovládání nového systému. Ke spuštění ostrého provozu dojde 2. 1. 2004. Zpočátku to bude se zvýšeným dohledem řešitele, ale určitě už nebude prostor věnovat se naráz všem uživatelům a jejich problémům s ovládaním, to musí zvládnout ještě před ostrým startem. Proto je třeba věnovat školení patřičnou pozornost. Na druhou stranu se není třeba školení a nového systému nijak obávat, přece jenom zpracovává stejnou agendu, i když možná někde použije nové způsoby a mechanismy zpracování. Nejdůležitějším momentem je pozitivní myšlení, schopnost přijímat nové a novému se učit.

Co říci závěrem? Chci ujistit uživatele, že nezůstanou s novým systémem a se svými problémy bez podpory. Plánuje se vznik kompetenčního centra, jež se stane pomocníkem a mluvčím koncového uživatele směrem k firmě zabezpečující provoz systému mySAP. Chtěl bych požádat uživatele, aby přistoupili odpovědně k přípravě, školení a procvičení práce s novým systémem, a podpořili tak snahu členů implementačních týmů, kterým přeji hodně zdarů a úspěchů v jejich úsilí při parametrizaci a tvorbě nastavení nového systému.

Ing. Petr Šaroun, CVIS VUT v Brně

Noví profesori, emeritní profesori, docenti a doktoři na VUT v Brně

Prezident České republiky Václav Klaus jmenoval dne 5. června 2003 na návrh Vědecké rady Vysokého učení technického v Brně s účinností od 1. května 2003 nové profesory.

Profesoři jmenovaní s účinností od 1. května 2003:

Prof. RNDr. Zdeněk Chobola, CSc.

obor: Fyzikální a stavebně materiálové inženýrství, Fakulta stavební VUT v Brně

Prof. Ing. Drahomír Novák, DrSc.

obor: Teorie a konstrukce staveb, Fakulta stavební VUT v Brně

Prof. Ing. Lubomír Lapčík, CSc.

obor: Materiálové inženýrství, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Prof. RNDr. Michal Kotoul, DrSc.

obor: Aplikovaná mechanika, Fakulta strojního inženýrství VUT v Brně

Prof. Ing. arch. Alois Nový, CSc.

obor: Architektura, Fakulta architektury VUT v Brně

Na návrh děkana a Vědecké rady Fakulty elektrotechniky a komunikačních technologií Vysokého učení technického v Brně, po projednání Vědeckou radou VUT v Brně, v návaznosti na článek 38 Statutu VUT v Brně jmenoval rektor emeritní profesory Fakulty elektrotechniky a komunikačních technologií.

Emeritní profesori:

Prof. Ing. Vladimír Mikula, CSc.

Prof. Ing. Dušan Černohorský, CSc.

V novobarošní aule Centra VUT v Brně na Antonínské ulici se 28. května 2003 uskutečnilo slavnostní předání dekretů nově jmenovaným docentům a diplomů absolventům doktorských studijních programů.

Nově jmenovaní docenti:

Fakulta stavební

Doc. Ing. Ladislav Čírtek, CSc.

obor: Teorie konstrukce staveb

Doc. Ing. Antonín Fajkoš, CSc.

obor: Teorie a konstrukce staveb

Doc. Ing. Rudolf Hela, CSc.

obor: Fyzikální a stavebně materiálové inženýrství

Doc. Ing. Ivan Němec, CSc.

obor: Teorie a konstrukce staveb

Doc. Dr. Ing. Jaroslav Smutný

obor: Teorie a konstrukce staveb

Doc. Dr. Ing. Miloslav Šlezinger

obor: Vodní hospodářství a vodní stavby

Fakulta strojního inženýrství

Doc. Ing. Martin Hartl, Ph.D.

obor: Konstrukční a procesní inženýrství

Doc. Ing. Ivan Křupka, Ph.D.

obor: Konstrukční a procesní inženýrství

Doc. Mgr. Miroslav Kureš, Dr.

obor: Aplikovaná matematika

Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií

Doc. Ing. Vladimír Blažek, CSc.

obor: Silnoproudá elektrotechnika a elektroenergetika

Fakulta architektury

Doc. Ing. arch. Jan Koutný, CSc.

obor: Urbanismus

Fakulta chemická

Doc. Ing. Ota Salyk, CSc.

obor: Materiálové inženýrství

Fakulta podnikatelská

Doc. PhDr. Růžena Lukášová, CSc.

obor: Odvětvová ekonomika a management

Doc. RNDr. Anna Putnová, Ph.D.

obor: Odvětvová ekonomika a management

Nově jmenovaní doktoři:

Fakulta stavební

Ing. Andrea Chromá, Ph.D.

Ing. Robert Kaděrka, Ph.D.

Ing. Tomáš Kulhavý, Ph.D.

Ing. Jiří Kunt, Ph.D.

Ing. Radoslav Rusina, Ph.D.

Ing. Petr Svadbík, Ph.D.

RNDr. Jitka Šubová, Ph.D.

Fakulta strojího inženýrství

Ing. Viktor Bělák, Ph.D.

Ing. Pavel Boucník, Ph.D.

Ing. František Bradáč, Ph.D.

Ing. Bronislav Foller, Ph.D.

Ing. Pavel Hlavoň, Ph.D.

Ing. László Iván, Ph.D.

Ing. Jana Jarošová, Ph.D.

Ing. Ivo Jebáček, Ph.D.

Ing. Martin Komárek, Ph.D.

Ing. Milan Kořista, Ph.D.

Ing. Radek Lekeš, Ph.D.

Ing. Alois Neudert, Ph.D.

Ing. Libor Pantělejev, Ph.D.

Ing. Jiří Pospíšil, Ph.D.

Ing. Markéta Přerovská, Ph.D.

Ing. Vlastimil Rábek, Ph.D.

Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií

Ing. Jaroslav Hudec, Ph.D.

Ing. Bohumil Klíma, Ph.D.

Ing. Radim Kolář, Ph.D.

Ing. Ivan Koudar, Ph.D.

Ing. Karol Molnár, Ph.D.

Ing. Abdalla Ali Suleiman, Ph.D.

Ing. Libor Šácha, Ph.D.

Ing. Soňa Šedivá, Ph.D.

Ing. Jiří Vaněk, Ph.D.

Fakulta informačních technologií

Ing. Zdeněk Korčák, Ph.D.

Ing. Jiří Očenášek, Ph.D.

Ing. Richard Růžička, Ph.D.

Ing. Lukáš Sekanina, Ph.D.

Ing. Azeddien M. Sllame, Ph.D.

Fakulta architektury

Ing. Martina Marušková, Ph.D.

Fakulta chemická

Ing. Dana Čapounová, Ph.D.

Ing. Petr Fleissig, Ph.D.

Mgr. Romana Kostrhounová, Ph.D.

Fakulta podnikatelská

Ing. Miroslav Dohnal, Ph.D.

Ing. Josef Hajkr, MBA, Ph.D.

Ing. Ingrid Hradečná, Ph.D.

Ing. et Ing. Renáta Myšková, Ph.D.

Ing. František Šebek, Ph.D.

PhDr. Ing. Iveta Šimberová, Ph.D.

Foto Michaela Dvořáková

Abychom mohli ovládat přístroje pouhým hlasem

Nechce se vám mačkat knoflíky televizoru nebo vybírat z nabídky displeje svého mobilu? V budoucnu bude stačit přikázat televizi, ať se sama zapne na zvolený kanál, nebo vyzvat mobil, aby zaslal nadiktovanou zprávu na sdělenou adresu. Abychom mohli pouze hlasem ovládat výrobky spotřební elektroniky, je třeba vytvořit řečové uživatelské rozhraní. Jednou z podmínek jeho vzniku je i existence řečové databáze. Právě na tvorbě její české verze pracují odborníci z Fakulty informačních technologií (FIT) VUT v Brně v rámci projektu SpeeCon (Speech Driven Interfaces for Consumer Devices), financovaném Evropskou komisí.

„Prakticky všechny produkty spotřební elektroniky (např. televize, rádia, pračky, telefony) obsahují mikroprocesory. Zatímco přístroje se stále zlepšují, uživatelské rozhraní zůstává primitivní – je založeno na mačkání knoflíků, výběru v menu atd. Navíc se zmenšováním přístrojů (např. klávesnice u mobilního telefonu) je ovládání čím dál méně pohodlné. Řešením je ovládání pomocí hlasu, který je nejběžnější formou komunikace,“ vysvětluje Dr. Ing. Jan Černocký ze skupiny zpracování řeči na FIT, který je hlavním koordinátorem projektu.

Aby v budoucnu byly běžné výrobky vybaveny zařízením, které umožní jejich ovládání lidským hlasem, jsou v oblasti rozpoznávání řeči zapotřebí velké databáze řečových signálů nahrané v podmínkách cílového použití – tedy ne v odhlučněných místnostech, ale v kancelářích, bytech, autech a na veřejných prostranstvích. Je nutné respektovat i věkové rozložení mluvčích, nahrát proporcionalně muže i ženy a vzít ohled i na regionální pokrytí. Významný podíl v databázích mají děti, které tvoří velkou část zákazníků pro elektronické výrobky, zvláště pro ty, se kterými lze komunikovat (např. hračky). Teprve na základě databáze bude možné vyvinout vhodná řečová rozhraní, jejichž užití umožní výrobu zařízení pro ovládání hlasem.

Mezinárodní projekt Evropské komise SpeeCon (řečová rozhraní pro spotřební elektroniku) je zaměřen právě na sběr a aplikaci těchto databází. Jeho partnery jsou firmy z oboru elektroniky (Siemens, Microsoft, ScanSoft), ale i univerzitní pracoviště. Sběr české části databáze je koordinován skupinou zpracování řeči na ČVUT v Praze a na FIT VUT v Brně.

„Naším úkolem je nahrát řeč 550 dospělých v prostředích „kancelář“, „veřejné prostranství“, „domov/zábava“, „auto“ a 50 dětí od osmi let do hlasové mutace. Nahrávání je však pouze část tvorby databáze – je nutné zajistit i ortografickou transkripci (přesný záznam toho, co mluvčí skutečně řekli, informace o nestandardní výslovnosti, šumové značky). Tuto časově náročnou práci dělají naši studenti a doktorandi. Databáze musí splňovat přísná kritéria, na kvalitu dohlížejí experti holandské firmy Spex,“ pokračuje koordinátor Černocký.

Nahrává se čtyřkanálovým speciálním zařízením s přenosným počítačem, HiFi zvukovými kartami a „SpeeCon-kufrem“ s mikrofony, předzesilovači a dalším vybavením. Mluvčí čtou slova, věty a číslovky z LCD panelu nebo odpovídají na výzvy

Mluvčí čtou slova, věty a číslovky z LCD panelu nahrávací aparatury.

typu: „Řekněte navigačnímu přístroji, aby Vás dovedl do Vaší oblíbené restaurace.“ Nahrávka mluvčího trvá hodinu a ten za ni dostane 200 Kč. VUT spolupracuje při nahrávkách dětské části databáze s Francouzským gymnáziem na Žižkově ulici a nahrávalo se i v Domově důchodců v Brně-Lesné.

Lovci zvuků musí mít svou databázi, na které pracují od února, hotovu do podzimu. V Evropě celý projekt běží již od roku 1999. „Myslím, že to zvládneme. Zatím největší problém nám dělал požadavek nahrát hlasové povely v autě vyšší třídy, protože nikdo z nás takové nemá. Ale nabídl se rektor VUT, že nám půjčí svůj služební vůz,“ říká Černocký.

Pro FIT je důležité, že bude moci databázi využívat i nadále pro své studijní a výzkumné potřeby. Hlavním cílem ovšem bude její další aplikace pro vývoj zařízení umožňujících hlasové ovládání. „I když již dnes existují projekty ovládání hlasem např. u mobilních telefonů nebo v automobilech, jde o to, aby se stalo součástí širokého okruhu přístrojů. Myslím, že se toho dočkáme již za několik málo let,“ je přesvědčen Jan Černocký.

Připravil Igor Maukš, foto Michaela Dvořáková

SUMMARY:

Are you tired of pushing buttons on your TV set or choosing from your mobile phone menu? This may be replaced in the future by just saying the TV to switch over to a preset channel or your mobile phone to send a message to the address you tell it.

Klauzury – červen 2003

Od 10. do 13. června 2003 proběhly na Fakultě výtvarných umění VUT v Brně obhajoby klauzur z jednotlivých ateliérů. Klauzury probíhaly od 10. do 13. června při veřejných prezentacích, při nichž jsou už tradičně všechny práce vystaveny v ateliérech. Práce probíhají před komisí složenou z vedoucích ateliérů i asistentů a završují třítýdenní obhajobu. Události přináší výběr z prací studentů, jak je zachytila fotografka Irena Armutidisová.

Ateliér sochařství 1/ Doc. akad. soch. Michal Gabriel
Martina Šedová, 1. ročník

Ateliér sochařství 2/ Doc. akad. soch. Jan Ambrůz
Dalibor Borkovec, 3. ročník

Ateliér malířství 1/ Doc. akad. mal. Lenka Vohánková, 3. ročník

Ateliér grafiky/ akad. mal. Margita Titlová
Tereza Sochorová, 1. ročník

Ateliér grafického designu/ Mgr. Václav Houf
Vojtěch Dvořák, 5. ročník

Ateliér papír a kniha/ Doc. akad. mal. Andrea Braunová, 2. ročník

Ateliér kresby/ prom. ped. Václav Stratil
Aneta Soukupová, 5. ročník

Ateliér environment/ Doc. akad. mal. Vladimír Merta
Kristýna Pokorná, 1. ročník

Ateliér video/ Prof. akad. mal. média/ Mgr. Richard Fajnor,

klauzurních prací za letní semestr. S jejich výsledky se mohla veřejnost seznámit 14. a 15. června v ateliérech, ve kterých vznikly, a v dalších prostorách obou budov fakulty. Obhajoby klauzurních prací představují samostatné práce na předem zadaných tématech.

Ateliér malby/ Doc. akad. mal. Petr Veselý

Ateliér malířství 2/ Doc. akad. mal. Martin Mainer Petr Srouhal, 2. ročník a Ondřej Sokač, 5. ročník

Ateliér malířství 3/ Doc. MgA. Petr Kvíčala Matěj Smetana, 2. ročník

Ateliér textilního designu/ Doc. akad. soch. Jiří H. Kocman

Ateliér produktového designu/ akad. soch. Zdeněk Zdařil Jakub Friedl, 5. ročník

Ateliér tělového designu/ Doc. Mgr. Jana Preková Zuzana Staňková, 5. ročník

Ateliér multi-
obhajoby v ateliérech

Ateliér performance/ Doc. akad. soch. Tomáš Ruller Ema Harmodyová, 1. ročník

SUMMARY:

From 10th to 13th June, students of the Faculty of Fine Arts defended their final projects for the spring semester before examination boards. The projects were then exhibited in the studios where they had been created and in other rooms at the faculty with the public invited to see them on 14th and 15th June. The examination boards consisting of the heads of studios and their assistants appraise the projects created by students working alone over three weeks on preset themes.

Projekt mapující vysoké školství pěti zemí bude pokračovat

Dne 23. května na MŠMT ČR v Praze za přítomnosti ministryně JUDr. Petry Buzkové a tentýž den odpoledne na VUT v Brně byla uvedena publikace „The Real-Time Systems“ (editoři Jon File a Leo Guedegebuure, Centre for Higher Education Policy Studies, University of Twente, Holandsko). Kniha, na jejímž vydání má významný podíl Nakladatelství VUTIUM, je jedním z konkrétních výstupů projektu pěti zemí zaměřeného do oblasti vysokého školství. Na význam tohoto mezinárodního projektu se Události zeptaly jeho koordinátorky Ing. Heleny Šebkové, CSc., ředitelky CSVŠ Praha.

Ing. Helena Šebková, CSc., ředitelka CSVŠ Praha, na semináři v Brně.

U: Za českou stranu jste byla koordinátorkou mezinárodního výzkumného projektu Centra pro studium vysokoškolské politiky (CHEPS) z nizozemského Twente. Můžete našim čtenářům přiblížit smysl a význam projektu?

Program spolupráce ve vzdělávání mezi Holandskem, Českou republikou, Maďarskem, Polskem a Slovinskem byl z velké části iniciován holandskou vládou. Vzájemná spolupráce byla zakotvena ve dvoustranných Memorandech o porozumění, podepsaných v roce 2001 ministrem školství, kultury a vědy Holandského království s ministry školství dalších čtyř výše jmenovaných zemí. Memorandum bylo podkladem pro zpracování společného pracovního plánu spolupráce obsahujícího pět projektů, z nichž jeden byl zaměřen do oblasti vysokého školství.

Cílem multinárodního projektu spolupráce ve vysokém školství v letech 2001–2002 s názvem „Politika ve vysokém školství“ byl výzkum soustředěný na několik tematických okruhů ve třech úrovních:

- Mezinárodní / evropská úroveň:
 - struktura vysokoškolského studia,
 - kvalita, akreditace, standardy;
- národní úroveň:
 - nástroje řízení ve vysokém školství včetně zajišťování kvality,
 - mechanismy financování, politika rozvoje lidských zdrojů,
 - programová diverzifikace, soukromý sektor vysokého školství;
- institucionální úroveň:
 - management, financování, decentralizace.

Důležitými nástroji spolupráce ve výzkumu byla vzájemná setkávání účastníků projektu, která otvírala prostor pro diskusi nad výzkumnými úkoly. Jednalo se především o dva mezinárodní workshopy pro vedoucí akademické funkcionáře, z nichž jeden byl uspořádán v Praze a druhý v Mariboru ve Slovinsku, a národní školicí semináře pro akademické funkcionáře, pořádané v průběhu projektu ve všech zúčastněných zemích. Významnou součástí projektu bylo dále doktorské studium čtyř studentů na University of Twente (ještě pokračuje), kteří byli vybráni po jednom z každé ze čtyř zemí střední Evropy.

Konkrétními výstupy projektu bylo:

- vybudování nové a trvalé sítě spolupracovníků z oblasti řízení vysokého školství ze všech zemí spolupracujících v projektu,
- vytvoření školicího programu v oblasti institucionálního řízení podle potřeby každé ze zúčastněných zemí, se záměrem jeho pokračování i po skončení projektu; tento úkol byl zajištěn zajímavým a netradičním způsobem – v každé zemi byli ustaveni dva školitelé, kteří se účastnili všech pořádaných národních seminářů, kde získali důležité a zajímavé zkušenosti a byli a jsou odpovědní za jejich rozšiřování ve svých zemích,
- dokončení doktorského studia všech čtyř studentů a využití jejich kvalifikace v příslušných zemích; význam tohoto výstupu plyne především z toho, že v žádné ze čtyř zemí střední Evropy účastnících se projektu v současné době neexistuje obdobný doktorský studijní program,
- rozšíření výstupů dvou mezinárodních workshopů zabývajících se politikou vysokého školství ve všech pěti zemích a všech dalších výsledků výzkumu v rámci projektu vzniklých; účastníci projektu zpracovali národní studie, které se staly podkladem pro vydání publikace „The Real-Time Systems“ (editoři Jon File a Leo Guedegebuure, Centre for Higher Education Policy Studies, University of Twente, Holandsko), prezentované veřejnosti 23. května v Praze (MŠMT) a v Brně (VUT).

U: Pokud bylo jedním z cílů projektu srovnání vysokého školství čtyř bývalých socialistických zemí, jak v tomto porovnání dopadla Česká republika?

Cílem projektu rozhodně nebylo srovnání vysokého školství čtyř bývalých socialistických zemí, ale výše zmíněný výzkum,

zaměřený především na řízení vysokého školství a širokou oblast souvisejících otázek.

U Kdo se na projektu podílel a z jakých zdrojů byl financován?

Na projektu se podílelo pět již výše uvedených zemí, jejichž ministerstva odpovědná za vysoké školství a reprezentace vysokého školství příslušných zemí delegovala po šesti účastnících projektů tak, aby mezi nimi byli zastoupeni akademičtí funkcionáři vysokých škol, pracovníci ministerstev a výzkumní pracovníci z oblasti vysokého školství. Na financování projektu se podílela zčásti holandská vláda, zčásti ministerstva školství ostatních čtyř zemí.

U Bude projekt pokračovat, nebo se připravují nějaké podobné společné výzkumy?

Projekt týkající se vysokého školství byl na závěrečném mezinárodním hodnocení označen jako nejúspěšnější z celého programu a předpokládá se, že bude pokračovat v dalším pravděpodobně dvouletém období. Národní koordinátoři ukončeného projektu s vedoucími pracovníky CHEPSu začínají připravovat podklady pro nový projekt.

U Jedním z konkrétních výstupů projektu byla i kniha *Real-Time Systems*. Uvedení knihy, které se uskutečnilo 23. května v Praze na MŠMT ČR za přítomnosti ministryně Petry Buzkové a tentýž den odpoledne na VUT v Brně, se zúčastnili i její editoři Jon File a Leo Goedegebuure. Na obou prezentacích vystoupil s velmi inspirativní přednáškou Jon File. Jaké myšlenky v jeho přednášce Vás nejvíce zaujaly?

Nejen druhá otázka tohoto rozhovoru, ale i otázka pro Jona File se týkala srovnávání systémů vysokého školství zemí účastnících se projektu. Jon se pokusil vysvětlit velmi důležitou záležitost – srovnávání složitého a komplexního systému, jako je vysoké školství, je problematické a nepodstatné. V Evropě existují rozmanité systémy dané rozdílným historickým vývojem jednotlivých zemí; je to považováno za velké kulturní bohatství a záměrem není (a nikdy by být nemělo) hledat model, který označíme jako nejlepší a pokusíme se mu přizpůsobit, nebo dokonce vytvářet jeden evropský systém. Důležité je, abychom si vzájemně rozuměli, poskytovali si přesné, srozumitelné a spo-

lehlivé informace, uměli využívat dobrých zkušeností, případně se vyvarovali zkušeností špatných, uměli najít rozumnou míru harmonizace (boloňsko-pražský proces), ale nesnažili se unifikovat a porovnávat neporovnatelné.

U Brněnskou prezentaci provázel seminář s názvem „S jakým vysokým školstvím vstupujeme do Evropské unie?“ Jaká je Vaše odpověď na tuto otázku?

Systém vysokého školství je komplexní záležitost, a tudíž odpovědět na tuto otázku jednoduše a krátce určitě není možné. Jsou oblasti, kde máme dobré výsledky a zkušenosti mnohdy bohatší než některé ze zemí EU, máme ale samozřejmě i mnoho velkých problémů. Složitě je především to, že řada zásadních změn a podstatný extenzivní vývoj vysokých škol se u nás odehrál v průběhu zhruba deseti let, zatímco země dnešní EU k tomu měly nejen několikanásobně delší dobu, ale i výrazně lepší ekonomické podmínky. Přesto je možné říci, že v globálním pohledu se naše vysoké školství ani problémy, které řešíme, od vysokoškolských systémů zemí EU nijak výrazně neliší.

U Jak byla kniha *Real-Time Systems* přijata na MŠMT?

MŠMT program po celou dobu jeho trvání podporovalo a nejdůležitější výsledek projektu vysokého školství – kniha „*Real-Time Systems*“ – byla paní ministryní i dalšími vedoucími pracovníky ministerstva oceněna jako výsledek práce, která dobře reprezentuje české vysoké školy a jejich mezinárodní spolupráci.

Připravil Igor Maukš, foto Michaela Dvořáková

SUMMARY:

„The *Real-Time Systems*“, a book edited by Jon File and Leo Guedegebuure, Centre for Higher Education Policy Studies, University of Twente, the Netherlands, was officially introduced at the Prague Ministry of Education in the presence of the minister JUDr. Petra Buzková on 23rd May, and, on the same day in the afternoon, at BUT. The book, in whose edition VUTIUM Press took a significant part, is one of the five deliverables of a project undertaken by five countries directed towards higher education. BUT News asked Ing. Helena Šebková, CSc., director of the Centre for Higher Education Study in Prague, what is the significance of this international project.

Dvě medaile z fotbalového mistrovství Evropy robotů

Zmistrovství Evropy ve fotbale robotů, které se letos uskutečnilo od 2. do 5. června v Lublani ve Slovinsku, přivezly týmy RoBohemia z Ústavu automatizace a měřicí techniky Fakulty elektrotechniky a komunikačních technologií VUT v Brně dvě medaile.

Mistrovství bylo pořádáno ve dvou kategoriích, v tzv. malé lize hrají tři roboty proti třem a v tzv. střední lize hraje pět robotů proti pěti. V malé lize se soutěže zúčastnilo šest týmů (ze Slovinska, Rakouska, Německa, Velké Británie a ČR) a RoBohemia získala stříbrnou medaili. Ve střední lize, která se letos hrála teprve podruhé, se zúčastnilo deset týmů (ze stejných zemí a navíc z Francie a Turecka). V této soutěži skončila RoBohemia třetí. Zlato v obou kategoriích získaly domácí týmy z univerzity v Lublani.

„Konkurence je stále větší a kvalita týmů se zvyšuje. A zřejmě i na roboty má domácí prostředí pozitivní vliv,“ vysvětlil po návratu týmů ze Slovinska částečný ústup z loňských pozic Doc. František Šolc, zástupce vedoucího ústavu. Na loňském mistrovství Evropy ve Vídni totiž získaly týmy RoBohemia zlaté medaile v obou kategoriích, když ve finálových utkáních porazily právě mužstva ze Slovinska.

„Tým RoBohemia je dílem výzkumníků, pedagogů a studentů z Fakulty elektrotechniky a komunikačních technologií VUT

Robotický fotbalový tým je vizitkou vysokých škol a výzkumných pracovišť v oblasti robotiky a umělé inteligence.

v Brně a úspěšně reprezentuje české barvy v robotickém fotbale již třetí rok. Karel Čapek, který dal světu slovo *robot*, by měl z těchto úspěchů jistě radost,“ dodal František Šolc.

Myšlenka sestavit týmy miniaturních mobilních robotů hrajících fotbal a pořádat jejich turnaje vznikla v roce 1995 v Koreji. O dva roky později byla založena organizace FIRA (Federation of International Robot-soccer Association), jejímž cílem je přiblížit vědu a moderní technologie mladé generaci a laické veřejnosti. FIRA sdružuje zkušené vědce i studenty různých vědních oborů, jako je robotika, senzorová fúze, komunikace, zpracování obrazu, mechatronika, informatika a umělá inteligence. FIRA rovněž organizuje Světový pohár fotbalových robotů, kterému předcházejí čtyři poháry regionální – v Asii, Evropě, Severní a Jižní Americe.

Turnaje v robotickém fotbale jsou pořádány v několika kategoriích lišících se rozměry hřiště, velikostí robotů i počtem hráčů. Nejoblíbenější je kategorie MiroSot, ve které utkání probíhá na hřišti o rozměrech 130 krát 150 centimetrů. Jedno mužstvo tvoří dva hráči a brankář, všichni ve tvaru krychle o hraně 7,5 cm, které jsou dálkově ovládané z řídicího počítače. Hrací plochu snímá barevná kamera, získané informace zpracovává program počítače, jehož úkolem je rozpoznat pohyb jednotlivých robotů a míče (golfový míček) a určit vhodnou herní strategii. Podobně jako ve skutečném fotbale i zde existují fauly, penalty a přímé kopy. Na regulérnost utkání dohlíží rozhodčí – člověk.

Robotický fotbalový tým je vizitkou vysokých škol a výzkumných pracovišť v oblasti robotiky a umělé inteligence. Kvalitní tým reprezentuje jejich technickou a intelektuální vyspělost.

Připravil Igor Maukš

SUMMARY:

From the European championship of robot football held in Ljubljana, Slovenia from 2nd to 5th June, the RoBohemia teams from the Institute of Automation and Measurement at the Faculty of Electrical Engineering and Communication have brought home two medals. The championship tournament had two categories, a small league where three robots played against three and a middle league with five against five. The gold medals in both categories went to the home teams from the University of Ljubljana.

U3V opět mezinárodně, přijeli senioři ze Španělska

Koncem měsíce května navštívila Vysoké učení technické v Brně skupina 49 studentů seniorského vzdělávání z Baleárských a Kanárských ostrovů. Výměnné zájezdy seniorů organizuje Univerzita volného času v Praze řízená Ing. Danou Steinovou, která je současně předsedkyní pracovní skupiny EURAG pro vzdělávání seniorů. Univerzita volného času, která se zabývá mezigeneračním systematickým vzděláváním, oslavila v letošním roce deset let své existence. Každoročně se do jejích zájmových kurzů se sociálním podtextem zapíše na tři tisíce posluchačů.

Brněnský region patří tradičně k místům, která zahraniční partneři této soukromé instituce často a podle svého vyjádření i velmi rádi navštěvují. Centrum VUT na Antonínské ulici v Brně se tak již třetím rokem po sobě stalo místem setkání zahraničních, pražských a brněnských seniorů. V roce 2001 přijeli studenti ze Španělska a Velké Británie, v loňském roce zavítali do Brna a Prahy posluchači vzdělávání třetího věku až z daleké Austrálie.

V novobaroční aule po přivítání Prof. Ing. Petrem Vavřínem, DrSc., milí hosté vyslechli krátký koncert varhanních skladeb, které – jako obvykle – přednesl Prof. Ing. Jiří Jan, CSc.,

Skupina 49 studentů seniorského vzdělávání z Baleárských a Kanárských ostrovů při prohlídce dvorany Centra VUT v Brně.

Po oficiálním přivítání v novobaroční aule si španělští hosté vyslechli krátký koncert varhanních skladeb v podání Prof. Ing. Jiřího Jana, CSc.

z Fakulty elektrotechniky a komunikačních technologií. Následovala prohlídka budovy a neformální rozhovory u malého občerstvení. Španělští senioři, mezi nimiž byl i zástupce Univerzity třetího věku z Tenerife pan Ricardo Melchior Navarro, darovali profesoru Vavřínovi dvě výpravné publikace o krásách Kanárských ostrovů.

Hosté ze Španělska si během svého pobytu v jihomoravské metropoli prohlédli za odborného výkladu Ing. Marie Šťastné nejvýznamnější památky města Brna a zavítali i do Punkevních jeskyní a na Macochu v Moravském krasu. K programu jejich pobytu v České republice patřila i návštěva jižních Čech a samozřejmě hlavního města Prahy.

Red, foto Prof. Ing. Petr Vavřín, DrSc.

SUMMARY:

At the end of May, Brno University of Technology was visited by a group of students of senior education programmes from the Balearic and Canary Islands. The exchange trips of senior citizens are organized by Ing. Dana Steinová, who manages the University of Leisure Time and chairs a EURAG (European Federation of the Erdely) work group for senior education.

Významné osobnosti historie VUT v Brně – rektori

Pokračujeme v rubrice, v níž postupně představujeme osobnosti, které na brněnské technice působily v její více než stoleté historii a zasloužily se významně o rozvoj nejstarší české vysoké školy na Moravě. Pohled do historie otevírá cyklus o rektorech. Od roku 1900 až do počátku padesátých let 20. století se volba rektora konala každoročně na schůzi profesorského sboru. Před volbou akademických funkcionářů na studijní rok 1920/1921 bylo dohodnuto, že rektori již nebudou voleni podle služebního stáří, nýbrž střídavě z jednotlivých odborů.

Prof. Ing. Dr. h. c. Vladimír List, DrSc.

Vladimír List se narodil 4. června 1877 v Praze-Karlíně jako syn poštovního úředníka. V roce 1895 maturoval na akademickém gymnáziu v Praze, v letech 1895–1899 studoval strojní inženýrství na české technice v Praze. Po obdržení Gerstnerova stipendia se věnoval studiu elektrotechniky u profesora Gérarda na Institutu Montefiore v belgickém Lutychu, tehdejší Mekce evropských elektrotechniků. V dubnu 1902 nastoupil u firmy František Křížík jako asistent šéfkonstruktéra, vynikajícího elektrotechnika Fischer-Hinena z Curychu; po jeho odchodu byl v listopadu 1902 pověřen vedením celého závodu.

V listopadu 1908 byl jmenován řádným profesorem konstrukční elektrotechniky na brněnské české technice, kde poté působil až do roku 1948, tedy plných čtyřicet let. Za tuto dobu byl třikrát děkanem odboru strojního a elektrotechnického inženýrství (1910/1911, 1919/1920 a 1939/1940) a ve studijním roce 1917/1918 rektorem školy. Profesor List se stal zakladatelem a hlavním tvůrcem elektrizační soustavy naší země. S jeho jménem je spojen vznik a rozvoj Československé normalizační společnosti a především Elektrotechnického svazu československého (ESČ). Společně s Ing. Bohumilem Beladou je rovněž autorem prvního projektu pražského metra. Významná je jeho činnost pedagogická, kdy během svého dlouholetého působení na brněnské technice vychoval mnoho mladých inženýrů. Pěstovat vlastnosti potřebné k vytvoření osobitého a efektivního stylu pomáhal profesorovi Listovi především sport. Není bez zajímavosti, že když oslavoval v roce 1947 své sedmdesátiny, přeplaval u Obory brněnskou přehradu. Dne 29. listopadu 1947 byl jako první z profesorů brněnské techniky slavnostně promován čestným doktorem technických věd. Zemřel v Brně 27. června 1971 ve věku 94 let.

Prof. Ing. Karel Ryska

Karel Ryska se narodil 4. listopadu 1868 v Hracholuskách u Rakovníka. Po maturitě na vyšší reálné škole v Rakovníku byl v letech 1886–1892 posluchačem odboru strojního inženýrství na České vysoké škole technické v Praze. V letech 1891–1892 působil jako suplent pro odbor strojní na české státní průmyslové škole v Brně. Poté byl dva roky konstruktérem při stolici stavby strojů na ČVŠT v Praze, v letech 1894–1898 učitelem pro odbor strojní na všeobecné řemeslnické škole ve Volyni. V letech 1898–1909 působil zprvu jako inženýr a později jako vrchní strojní komisař státních drah v Lounech. Zde měl k dispozici rozsáhlé dílny, v nichž mohl rozvinout svůj technický talent.

V lednu 1909 byl jmenován řádným profesorem mechanické technologie na české technice v Brně. Ihned po příchodu na školu zahájil profesor Ryska přípravu na reorganizaci své disciplíny. Snaha o nové seskupení přednášek z technologie kovů však byla úspěšně dovršena až ve studijním roce 1914/1915, kdy byla zřízena docentura encyklopedie mechanické technologie pro odbory stavebního, kulturního a chemického inženýrství. Věnoval se především výzkumu povrchových úprav kovů, tepelného zpracování kovů, obráběcích strojů a nástrojů, vlastností dřeva. Napsal na pětadvacet větších prací, je autorem četných článků v odborných časopisech, zvláště ve Strojnickém obzoru, a řady odborných původních článků v Ottově slovníku naučném. Za třicet let svého působení na brněnské technice byl čtyřikrát děkanem odboru strojního inženýrství a elektroinženýrství (1911/1912, 1920/1921, 1927/1928 a 1928/1929). Funkci rektora školy zastával ve studijním roce 1918/1919. Především jeho zásluhou byl ze skromných počátků vybudován Ústav mechanické technologie I. vynikající úrovně. Zemřel 20. března 1939 v Brně.

PhDr. Renata Krejčí, archiv VUT v Brně

Studentské konference v Oslu se zúčastnili i zástupci ACSA

V dnech 12.–14. června proběhla v Oslu mezinárodní konference „Student Participation in Governance in Higher Education“, která byla jednou z navazujících pracovních konferencí na Boloňský proces. Konference se orientovala především na tematiku vysokoškolské legislativy se zaměřením na postavení a úlohu studentů při jejím využívání v praxi.

Konference v Norsku se zúčastnilo na sto dvacet zástupců evropských univerzit, např. ze Švédska, Francie, Německa, Švýcarska, Malty, Holandska, ale též z Makedonie, Rumunska, Srbska, Estonska či Bulharska.

První den jednání dostali prostor především zástupci studentských unií, aby představili cíle a strukturu svých organizací, problémy, se kterými se nejčastěji potýkají, a postavení, které zaujímají v rámci vyššího vzdělávání ve své zemi. Účastníci tak měli jedinečnou možnost porovnat úlohu studentů a studentských organizací napříč celou Evropou – v Rakousku, Finsku, Maďarsku, Irsku, Rumunsku a Srbsku.

Druhý den byl věnován prezentaci výsledků Evropského výzkumu práv studentů v akademickém světě (*brožuru je možné zapůjčit na rektorátě v místnosti studentů č. 132*) a případovým studiím České republiky, Německa, Makedonie, Itálie a Švédska zaměřeným na tvorbu vysokoškolské legislativy a jejího využívání. V tomto bloku jsme s Jaroslavem Švecem za Akademické centrum studentských aktivit a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR prezentovali vliv vývoje české společnosti a jeho dopad na tvorbu vysokoškolského zákona, nejdůležitější části tohoto zákona týkající se zapojení studentů do akademické samosprávy a vznik projektu ACSA z potřeby profesionalizovat činnost studentů ve vyšším vzdělávání v České republice. Systematické odborné vzdělávání studentů zapojených do činnosti akademické samosprávy se ukázalo v rámci Evropy zatím ojedinělým jevem. Účastníci se shodli na nutnosti tuto cestu v jednotlivých zemích nastartovat, případně v ní pokračovat a rozvíjet ji.

Nejsilnější pocit, který jsem jako aktivní účastník této konference během všech referátů a neoficiálních debat získala, je, že úloha studentů v systému vyššího vzdělávání v rámci Evropy je výrazně odlišná v zemích, které byly vystaveny totalitnímu režimu. Studentské organizace v těchto zemích se často liší od svých „západních“ kolegů svou apolitičností a vysokou mírou

Konference v Norsku se zúčastnilo na 120 zástupců evropských univerzit.

motivace ke změnám, které se týkají celého systému společnosti. V těchto zemích se však také studenti často potýkají s malou mírou prostoru, který jim vysokoškolská legislativa k jejich práci poskytuje. Česká republika je v tomto druhém rysu zárnou výjimkou.

Bez jakýchkoliv rozdílů však platí, že každá studentská organizace, která chce být ve své práci partnerem ať už pedagogům, managementu školy či zástupcům ministerstva, musí být ke své práci vždy kvalitně připravena a dobře koordinována. Její zástupci musí být vysoce motivováni, mít výborné znalosti a pádnou argumentaci.

Pokud byste se chtěli podrobněji seznámit s průběhem a výsledky této konference, navštivte www.acsa.vutbr.cz

Adéla Jacíková, ACSA, VUT v Brně

SUMMARY:

„Student Participation in Governance in Higher Education“ is the title of an international conference which was held in Oslo from 12th to 14th June as one of the working conferences dealing with the Bologna process. This time the conference focused on issues of higher-education governance, more specifically, on the position and role of students in applying particular laws to particular cases. The conference in Norway was attended by more than 120 representatives from European universities

Informace

Dopis amerického velvyslance rektorovi VUT v Brně

Velvyslanectví Spojených států amerických Praha

16. května 2003

Kancelář velvyslance

Vážený pane rektore,

bylo pro mě velkým potěšením, že jsem se s Vámi mohl během své nedávné návštěvy města Brna setkat. Díky zajímavé debatě, ve které jsme spolu s Vašimi kolegy setrvali, jsem získal mnoho cenných poznatků o rozsahu a různorodosti činností, do kterých je Vaše rozrůstající se univerzita zapojena. Je mi známo, že Vaše instituce hraje velmi významnou roli v životě města Brna a značnou měrou přispívá k ekonomickému růstu a technologickému rozvoji Moravy a České republiky. Spolupráce mezi brněnskými univerzitami pomáhá vychovávat vysoce vzdělané a progresivní odborníky, díky nimž se brněnský průmysl a obchod stává přitažlivým pro investory.

Rád bych Vám rovněž poděkoval za příležitost setkat se se zástupci Vašeho studijního programu MBA a popřál Vám mnoho úspěchů při dalším rozvíjení tohoto moderního akademického oboru. Doufám, že vztahy, které navazujete s univerzitami ve Spojených státech, se budou i nadále rozvíjet a budou sloužit vzájemnému prospěchu.

Velvyslanec USA v ČR Craig R. Stapleton při své květnové návštěvě na VUT v Brně.

Přeji Vám i Vaší univerzitě i nadále mnoho úspěchů ve Vaší činnosti a těším se na naše další setkání.

S pozdravem

Craig R. Stapleton
velvyslanec

Ministryně JUDr. Petra Buzková na VUT v Brně

Vysoké učení technické v Brně navštívila 5. června ministryně školství, mládeže a tělovýchovy JUDr. Petra Buzková. Během její návštěvy rektor Vysokého učení technického v Brně Prof. RNDr. Ing. Jan Vrbka, DrSc., seznámil paní ministryni s činností a s plány dalšího rozvoje VUT. „Paní ministryně Buzková se rovněž zajímala o naše investiční záměry,“ řekl rektor Jan Vrbka.

(red)

UDÁLOSTI

na VUT v Brně

Dvě velmi zdařilé výstavy fotografií

Více než měsíc již přitahují pozornost příchozích dvě zajímavé výstavy fotografií v prostorách Fakulty chemické VUT v Brně. Ing. Petr Dzik pod názvem „Severozápadní Kanadou, lodí, pěšky, autem...“ vystavuje fotografie z putování na nafukovacích kánoích řekou Peel River v kanadském Severozápadním teritoriu, od začátku splavnosti až téměř k jejímu ústí do MacKenzie River. Snímky dokumentují drsnou a člověkem nezasazenou přírodu, stovky kilometrů od civilizace. Cesta k řece byla dlouhá přes 4 000 km a vedla nejkrásnějšími částmi Kanady – ná-

rodními parky v Rocky Mountains. Zpáteční trasa zase směřovala ještě víc západněji přes hory na pobřeží Pacifiku. Druhá výstava fotografií Ing. Jana Brady „Národní parky USA“ přibližuje národní parky Zion, Yosemite, Sequoia, Arches, Red Canyon, Grand Canyon, Bryce Canyon a Arches. Vystavené fotografie sice podle autorů neaspírují na umělecká díla, ale skvělým způsobem přibližují nádhernou americkou přírodu těm, kteří zatím neměli možnost její krásy poznat na vlastní oči.

(red)

Seminář o krizovém řízení na Fakultě chemické

Fakulta chemická VUT v Brně uspořádala 5. června již 2. ročník semináře „Zapojení vysokých škol do procesu přípravy a realizace koncepce státu v oblasti krizového řízení a ochrany obyvatelstva“. Semináře se zúčastnilo na 30 zástupců bezpečnostních složek, záchranných služeb i představitelů vysokých škol. Většina přednášek byla zaměřena na informace týkající se zavedených, zaváděných nebo na vysokých školách připravovaných bakalářských programů z oblasti krizového řízení a ochrany obyvatelstva.

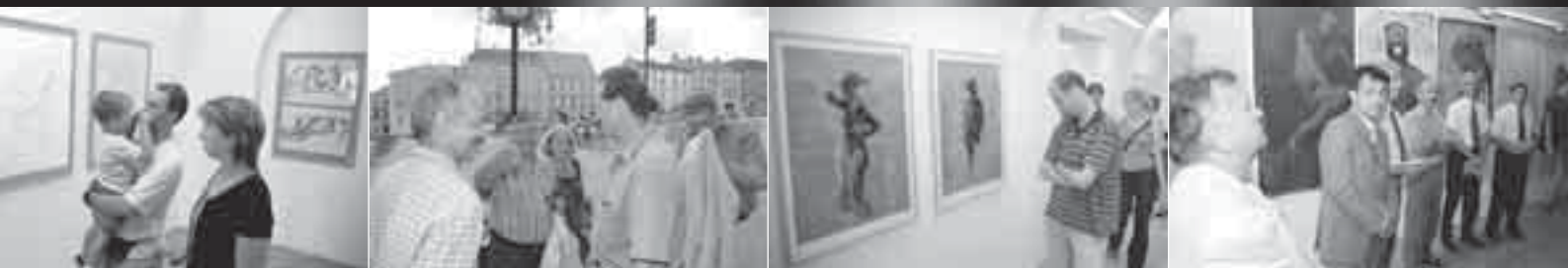
„Představili jsme na semináři náš připravovaný program. Závazné usnesení Bezpečnostní rady státu o koncepci vzdělávání krizových manažerů bylo přijato již v roce 2001. Do dnešního dne však ještě nebyl vydán ministerstvem ověřovací program, který by stanovil komplexní nároky na odborný profil absolventů a podle kterého by mohly jednotlivé vysoké školy sjednotit jejich výchovu ve svých již existujících nebo připravovaných programech. Byl by také směrodatný pro akreditační komisi,“ řekl ředitel Ústavu chemie a technologie ochrany životního prostředí FCH Doc. Ing. Ivan Mašek, CSc. Podle něj současné programy vysokých škol neumožňují přípravu dobrých krizových manažerů. Ti musí totiž získat ucelenější komplex vzdělání z humanitních i přírodovědných předmětů, aby byli schopni v krizové situaci kvalifikovaně rozhodovat.

Bakalářský program Krizové řízení a ochrana obyvatelstva chtějí na Chemické fakultě zahájit po akreditaci na podzim

2004. Předpokládá se jeho prezenční i kombinovaná forma. „Chceme absolventy učit nejen to, jak zvládat výrobu v chemickém průmyslu a příbuzných oborech, ale vysvětlit i způsob, jak řešit následky havárií a mimořádných událostí. Zaměření programu bude reflektovat nejen nedostatek odborníků v této oblasti, ale reaguje i na požadavek ústředních státních orgánů. Současný stav v přípravě odborníků, zejména krizového managementu, odpovědných pracovníků státní správy a samosprávy, stejně jako kvalifikovaných školitelů, lektorů v provádění přípravy obyvatelstva není dostatečný a nezabezpečuje zvládnutí celého komplexu problémů krizového řízení a ochrany obyvatelstva, včetně ochrany majetku a životního prostředí,“ uvedl docent Mašek. Podle něj má fakulta pro výuku nového programu dobré předpoklady. „V minulosti k nám přecházeli pedagogové z řady vysokých škol včetně těch vojenských. Od roku 1994 jsme se také podíleli na vytváření celostátního integrovaného záchranného systému. Spolupracovali jsme, a tato spolupráce trvá, s Vojenskou akademií i Vojenským technickým ústavem ochrany v Brně. Právě na něm byly vyvinuty způsoby ochrany proti účinkům zbraní hromadného ničení,“ dodal Mašek.

Podle předběžného průzkumu budou mít o absolventy nového programu zájem krajské, městské a obecní úřady, všechny složky integrovaného záchranného systému, energetici, plynaři, vodaři i větší průmyslové podniky.

Připravil Igor Maukš

Kresba je jako ponorná řeka

V Domě umění ve Znojmě byla 30. června otevřena další výstava projektu „Figurama“ zaměřeného na figurální kresbu studentů vysokých uměleckých škol. Na vytvoření kolekce čítající kolem stovky figurálních kreseb se podíleli studenti a pedagogové z VŠUP v Praze, Univerzity užitého umění ve Vídni, Fachhochschule Mainz, Fakulty architektury a Fakulty výtvarných umění VUT v Brně.

Slavnostní ráz dodala vernisáži účast řady významných hostů v čele s rektorem VUT v Brně Prof. Janem Vrbkou. Letošní třetí kolekce je sestavena se zřetelným záměrem postihnout co možná nejširší škálu možných přístupů k figurální kresbě – od expresivních „autorských“ poloh přes racionální konstruktivisticky zaměřené kreace až ke klasicky zobrazivé studijní kresbě chápané jako přípravná fáze následných realizací v malbě nebo soše.

Devadesátá léta, pro něž je charakteristický mohutný nástup elektronických médií ve výtvarném umění, přinesla rozsáhlé diskuse o smyslu a poslání studijní kresby na uměleckých školách. Mezi různými názory se ozývají i hlasy, které kresbu dokonce zcela odmítají jako něco přežitého, něco, co patří minulosti.

„Kresba je jako ponorná řeka,“ říká Karel Pokorný z Fakulty architektury. „Někdy se ztrácí z očí, ovšem jen proto, aby se na jiném místě opět vynořila na světlo. Jako součást profesní vý-

Vernisáž výstavy Figurama v Domě umění ve Znojmě.

chovy budoucích umělců je nepostradatelná,“ dodává organizátor projektu.

Chuť studentů věnovat se této nelehké disciplíně i zájem veřejnosti o výsledky jejich práce dává jeho slovům za pravdu. Ani v roce 2003 na Moravě – navzdory všem novým možnostem elektronických médií – tradiční kresba nezmizela.

Výstava potrvá až do konce srpna.

Josef Daněk, foto Michaela Dvořáková

Krátce

Medaile pro atlety

Na akademickém mistrovství v lehké atletice, které se uskutečnilo ve dnech 10. až 11. června jako součást Českých akademických her v areálu VUT Pod Palackého vrchem, získali studenti VUT v Brně pět medailí.

zlato: Kantor Libor (FEKT) – trojskok
 stříbro: Kantor Libor (FEKT) – 110 m př.
 Petříková Irena (FAST) – 3000 m
 bronz: Hrabovský Petr (FAST) – 400 m
 Petříková Irena (FAST) – 1500 m

(red)

Oslava na FIT

Na Fakultě informačních technologií VUT v Brně si připomenuli první výročí svého vzniku. V atriu fakulturního areálu na Božetěchově se v pátek 13. června k této příležitosti konala menší oslava. K dobré náladě tradičně přispěl i orchestr fakulty. Hudební těleso, jehož obsazení se podle okolností pohybuje mezi pěti až pětadvaceti muzikanty, je proslulé tím, že i když nikdy nezkouší, perfektně zahraje jakoukoliv skladbu z libovolného žánru. Účastníky přátelského posezení hudebníci potěšili zvláště písní „Čas udělal další dlouhý krok a naše FIT už má jeden rok.“

(red)

Mezinárodní MBA studium nového stylu zahájilo v Brně

VUT v Brně zahájilo 29. května ve spolupráci s Dominican University of Chicago v USA kurzem Business English první ročník nového dvouletého mezinárodního amerického studia MBA Master of Business Administration. Studium vzniklo na základě více než desetiletých zkušeností s britským studiem MBA na Fakultě podnikatelské VUT v Brně. Program amerického studia byl navržen tak, aby maximálně naplňoval praktické potřeby vrcholových manažerů v České republice a podporoval mezinárodní, interkulturální a globalizující aspekt současného podnikání.

Při své květnové návštěvě VUT v Brně se o nově zahajované MBA studium velmi intenzivně zajímal i velvyslanec USA v ČR Graig R. Stapleton, který se setkal i se zástupci posluchačů tohoto studia.

Program studia MBA kombinuje výhody evropského i amerického modelu. Staví na prakticky koncipovaném obsahu podporujícím bezprostřední přenos získaných znalostí a dovedností do manažerské praxe účastníků, kterými jsou především vrcholoví čeští manažeři. Tomuto záměru je podřízena především pečlivě sestavená obsahová skladba i metody výuky. Studium probíhá dálkově víkendovou formou (zhruba jeden víkend za měsíc po dobu deseti měsíců) a trvá dva roky, tedy o jeden rok méně, než je obvyklé u jiných srovnatelných programů MBA. Významně je zdůrazněn zejména mezinárodní a interkulturální aspekt, kdy se na realizaci studia podílí také Univerzita Mikuláše Koperníka v polské Toruni, se kterou jsou organizovány mezinárodní manažersko-marketingová studia, mezinárodní konference, společné konference doktorandů aj.

S vědomím nezbytné praktické znalosti anglického jazyka byl jako přímá součást studia zařazen hned v úvodu intenzivní 50hodinový kurz obchodní angličtiny, který tvoří základ pro další rozvoj praktické znalosti anglického jazyka v průběhu studia. Závěrečná zkouška tohoto kurzu podle standardu TOEFL je strukturovaná podle úrovně dosažené jazykové znalosti. Studium přitom probíhá v českém jazyce, avšak právě s cílem rozvíjet jazykové kompetence účastníků jsou zařazeny i moduly vyučované anglicky hovořícími lektory zejména z Dominikánské univerzity v Chicagu. Celé studium probíhá v České republice a absolvent po jeho úspěšném ukončení získá mezinárodně uznávaný diplom a hodnost MBA udělené Dominikánskou univerzitou v Chicagu. Účastník studia se po přijetí stává posluchačem VUT v Brně, největší technické univerzity na Moravě, a současně studentem Dominikánské univerzity v Chicagu. S tímto statutem má na požádání možnost výhodně získat i americké vízum pro pobyt ve Spojených státech s desetiletou platností.

Studium je pilotním projektem, jehož smyslem bylo vytvořit program „šitý na míru“ praktickým potřebám českých vrcholových manažerů. Při kombinaci amerického a britského modelu MBA je zdůrazněn mezinárodní aspekt, který umožňuje přiroze-

Americký typ studia MBA zdůrazňuje zejména mezinárodní aspekt, na jeho realizaci se podílí také Univerzita M. Koperníka v polské Toruni. Právě tam se uskutečnilo setkání PhDr. Ivety Šimberové, Ph.D. (FP VUT), Prof. dr. hab. Jerzy Wisniewkého, prorektora toruňské univerzity, Molly Burke, Ph.D., děkanky fakulty obchodu Dominikánské univerzity, Doc. Ing. Karla Raise, CSc., MBA, prorektora VUT, Ing. Václava Meluzína a Doc. Ing. Ludka Mikulce, CSc. (oba FP).

ným způsobem rozvíjet jazykové schopnosti v angličtině s možností bezprostřední aplikace jazyka. Cena tohoto prestižního studia při všech zmíněných vlastnostech nepřekračuje průměrnou cenu MBA studií v ČR.

Studium je akreditováno americkou Asociací manažerských škol a programů ACSPB Association of Collegiate Schools and Programs of Business. Podrobnější informace lze získat na webových stránkách www.cvp.vutbr.cz/mba, <http://bbs.fbm.vutbr.cz/> nebo na Brno Business School FP VUT v Brně tel.: 54114 6900, 541 146 907 či e-mailu: kuklova@fbm.vutbr.cz.

Připravil Igor Maukš, foto Doc. Ing. Luděk Mikulec, CSc.

SUMMARY:

On the basis of its more than ten-year experience in organising a British Master of Business Administration study at the Faculty of Business and Management, on 29th May, BUT opened a new American MBA course in co-operation with the Dominican University of Chicago. The programme of the American study has been designed to meet the practical needs of top managers in the Czech Republic and to support the international, inter-cultural, and globalizing aspect of modern business.

O rekonstrukci vily Tugendhat

V prosinci 2001 byla vila Tugendhat v Brně, světově proslulá památka moderní architektury, zařazena do Světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Certifikát o zápisu díla Ludwiga Miese van der Rohe do prestižního seznamu předal primátorovi města Brna RNDr. Petru Duchoňovi zástupce UNESCO Ron van Oers v srpnu loňského roku. Na význam vily Tugendhat v dějinách architektury i na některé problémy spojené s její připravovanou rekonstrukcí se Události zeptaly Prof. PhDr. Jana Sedláka, CSc., děkana FaVU VUT v Brně, který je předsedou Poradního sboru pro rekonstrukci vily Tugendhat Rady statutárního města Brna.

U: Čím je vila Tugendhat tak výjimečná v dějinách světové moderní architektury?

Vila Tugendhat znamená historický zlom v chápání a koncipování obytné architektury. Zatímco v předchozí době utvářeli architekti obydlí jako soubor relativně samostatných a uzavřených místností, odhodlal se Mies van der Rohe k jednoduše dispoziční s kontinuálním plynoucím prostorem, členěným jen náznakově a umožňujícím provozní variabilitu. K tomu navíc přistupoval vrcholný technický komfort s využitím všech tehdy dostupných zařízení. Prostor brněnské vily má i svůj filozofický podtext, na jehož charakteristiku zde ale není místo. V prostředí Brna minulého století vznikly dvě světové kulturní hodnoty, o nichž nikdo a nikde nebude pochybovat – hudba Leoše Janáčka a vila Tugendhat.

U: Jaký je její současný stav?

Vila Tugendhat prošla pohnutými osudy, které by si zasloužily románové zpracování. Po emigraci Tugendhatových v roce 1938 se tu vystřídaly gestapo, rumunská či sovětská armáda, baletní škola, ústav nápravného tělocviku, architektonický atelier Stavoprojekt, předlistopadoví i polistopadoví státníci a politici. Těžko říct, který z pozdějších uživatelů více přispěl k její fyzické devastaci a morální degradaci, zda východní osvoboditelé, kteří neváhali vtáhnout do interiéru i koně, nebo socialističtí architekti, kterým stěny sloužily jako skicák a kteří „zprivatizovali“ například původní vypínače. Vedení města zabezpečilo sice v první polovině osmdesátých let rekonstrukci vily a tak

odvrátilo její zánik, avšak z odborného pohledu byla tato akce krajně problematická. Dodnes nikdo nevysvětlil, proč byla zničena jediná zachovaná originální okenní tabule formátu 3 x 5 m. „Čerstvým“ problémem je pak statická porucha, projevující se ujižděním a utrháváním jihozápadního nároží.

U: Je nutná rekonstrukce a v čem bude spočívat?

Z předchozích řádků snad dostatečně plyne, že obnova světově známé památky moderní architektury je nezbytná. Z metodického hlediska se musí jednat jen a jen o památkovou restituci, což znamená uvedení stavby důsledně do původního stavu. Zachované části a detaily musí být restaurovány nebo konzervovány, chybějící prvky musí být nově zhotoveny v tvarové a materiálové shodě s originálem podle dochované plánové dokumentace. Funkce vily Tugendhat se ve srovnání s dneškem nezmění, zůstane veřejnosti zpřístupněnou památkou moderní architektury s pracovištěm odborné správy, studijním střediskem a přednáškovým sálem, které budou situovány do suterénu a bývalého bytu domovníka. Drobné novodobé zásahy budou klást maximální nároky na projektanta rekonstrukce, neboť musí být navrženy a provedeny s maximálním citem a v souladu s Miesovou architekturou.

U: Přípravu obnovy vily provázejí některé nejasnosti. Objevily se rozporné pohledy České komory architektů, Poradního sboru pro rekonstrukci vily Tugendhat, jehož jste předsedou, a investičního odboru magistrátu na výběr projektanta. Jaká je situace nyní?

Statutární město Brno, které je vlastníkem vily Tugendhat a bude také investorem její rekonstrukce, od počátku příprav akce preferovalo pro získání projektanta a dodavatele obchodní veřejnou soutěž podle zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek. Tento postup je u památek věcně a legislativně akceptovatelný a byl úspěšně uplatněn například při obnově Müllerovy vily v Praze od Adolfa Loose. Česká komora architektů a někteří členové Poradního sboru dávali však přednost architektonické soutěži. Zásadní problém však vyvstal z rozdílnosti představ investičního odboru magistrátu, do jehož kompetence spadá příprava soutěže, a Poradního sboru. Investiční technici zamýšleli zpočátku vypsát pouze jedinou obchodní veřejnou soutěž, a to na dodavatele, který si pak sám zajistí projektanta. I když

pod tlakem Poradního sboru přistoupil zadavatel na dvojí soutěž, zvláště na projektanta a zvláště na dodavatele, vyvstaly nové sporné body. S až nepochopitelnou tvrdošíjností trval stálý zástupce investičního odboru na tom, že v čele týmu vybraného k provedení projekčních prací nemusí být výhradně autorizovaný architekt, ale může to být i stavební inženýr, a to zvláště v případě vily Tugendhat, u níž požadavek respektování původního stavu prý neposkytuje vlastně architektovi možnost uplatnění! Ačkoli obě strany přistoupily na to, že půjde o tuzemskou soutěž, bránili se zástupci investičního odboru dodatku, že členy projekčních týmů mohou být za splnění určitých podmínek také zahraniční odborníci. Jiným bodem vzrušené diskuse byl počet členů hodnotitelské komise, jež bude posuzovat nabídky. Obvykle bývá komise taková, že početně převažují „povinní“ členové z magistrátu nad experty zvenčí. Poradní sbor požadoval opačný poměr.

U: Z Poradního sboru odstoupili dva jeho členové – Pavel Zatloukal a Rostislav Švácha. Kritizovali rutinní přístup města k obnově. Má Poradní sbor dostatečnou autoritu k prosazení svých představ o rekonstrukci?

„Výměna míčů“ mezi magistrátním, zástupce Odboru kultury vyjímaje, a externím křídlem Poradního sboru se skutečně v jistém okamžiku jevila jako patová situace. Tehdy se rozhodli abdikovat docent Zatloukal a profesor Švácha, kteří patřili ve sboru k nejpovolanějším odborníkům. Mnoho nechybělo k rozpadu celého sboru, ale podařilo se mi přesvědčit některé další klíčové členy, že je třeba v zájmu věci setrvat a pokračovat v nastoupené cestě. Za úspěch považuji, že Rada statutárního města Brna poskytla dvakrát vybraným členům Poradního sboru slyšení a nakonec odhlasovala text inzertu obchodní veřejné soutěže včetně všech zmíněných připomínek a doplňků.

U: Nemusejí mít tedy obyvatelé města, které se v posledních letech „proslavilo“ necitelným vztahem k architektonickým dílům (palác Morava, hotel Avion, Jaruškův dům, Velký Špalíček), obavy, že to s vilou Tugendhat dopadne podobně?

Je pravda, že Mrštíkova „bestia triumphans“ v posledních letech v Brně několikrát řádila u památek zvláště meziválečné moderní architektury a vyvolala v řadách odborné i laické veřejnosti pochopitelnou nedůvěru. Avšak v moravské metropoli

lze poukázat rovněž na řadu příkladně obnovených moderních staveb. Vyzvednout je třeba projektanty střední generace, zejména členy volného architektonického sdružení Obecní dům (Grym, Pelčák, Rusín, Sapák, Škrabal, Wahla), kteří na poli poznání, propagace, záchrany a obnovy funkcionalistické architektury vykonali velký kus práce. Zde bych si dovolil možná předčasné a nadsazené prohlášení, že rekonstrukce vily Tugendhat musí skončit jedině absolutním výsledkem, jiná cesta není přípustná.

U: Od zařazení do seznamu UNESCO uplynulo 19 měsíců, od předání certifikátu jeden rok a nejsou ukončeny zatím ještě ani přípravné práce, natož aby začala vlastní rekonstrukce. Není to všechno nějak zdouhavé?

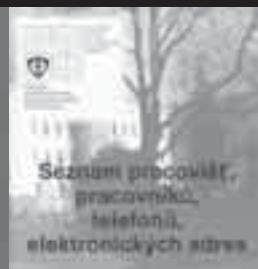
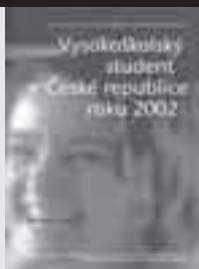
Doba příprav rekonstrukce se může jevit jako zdouhavá, ale možná že právě počáteční kroky jsou v celé akci rozhodující. Delší čas rozhodně neměl vliv na zhoršení stavu památky. Na závěr zcela konkrétní údaj: 25. června byl v Obchodním věstníku publikován inzerát obchodní veřejné soutěže na zhotovení třístupňové projektové dokumentace a následný autorský dozor „Vila Tugendhat – rekonstrukce“. Uchazeči mohou své nabídky zasílat do 4. srpna, jméno architekta, jemuž bude svěřeno tento vpravdě historický úkol, bude známo počátkem září. Rád poskytnu později další informace.

Připravil Igor Maukš, foto Michaela Dvořáková

For Summary see page 30.

Nové učební texty a publikace

FAST

Problémy lomové mechaniky III
Sborník přednášek
2003 – 1. vydání – 93 str., ISBN 80-214-2392-7

FSI

Zdvíhací zařízení v teorii a praxi
Sborník přednášek mezinárodní konference
2003 – 1. vydání – 191 str., ISBN 80-214-2375-7

100 let fakulty strojího inženýrství VUT v Brně
2000 – 1. vydání – 36 str., ISBN 80-214-1762-5

Pedagogicko-vědecká konference
U příležitosti 100. výročí založení fakulty strojího inženýrství VUT v Brně. I. Sborník přednášek
2000 – 1. vydání – 94 str., ISBN 80-214-1763-3

Pedagogicko-vědecká konference
U příležitosti 100. výročí založení fakulty strojího inženýrství VUT v Brně. II. Sborník příspěvků doktorandů
2000 – 1. vydání – 384 str., ISBN 80-214-1764-1

FA

VII. vědecká konference doktorandů
2003 – 1. vydání – 156 str., ISBN 80-214-2399-4

Veřejné prostory a život města
Sborník příspěvků konference
2003 – 1. vydání – 64 str., ISBN 80-214-2339-0

FIT

Proceedings of IEEE design and diagnostics of electronic circuits and systems workshops
2002 – 1. vydání – 428 str., ISBN 80-214-2094-4

VUT

ECLER, Miroslav (ed.)
Kotle a energetická zařízení 2003
Sborník přednášek z XII. ročníku odborné konference s mezinárodní účastí
2003 – 1. vydání – ISBN 80-214-2317-X

MUSIL, Vladislav, BRZOBOHATÝ, Jaromír (ed.)
Socrates Workshop 2002
2002 – 1. vydání – 272 str., ISBN 80-214-2271-3

FEKT

Seznam pracovišť, pracovníků, telefonů, elektronických adres
2003 – 1. vydání – 44 str.

HRUŠKA, Karel
Quality assurance
Excerptions minilexicon
2002 – 1. vydání – 78 str., ISBN 80-214-2299-8

SEDLÁČEK, Jiří, STEINBAUER, Miloslav
Elektrotechnika 2
Návody k laboratorním cvičením
2003 – 1. vydání – 75 str., ISBN 80-214-2319-6

MURINA, Milan, SEDLÁČEK, Jiří
Elektrotechnika 2
Sbírka příkladů
2003 – 1. vydání – 66 str., ISBN 80-214-2333-1

FP

JUROVÁ, Marie
Production management
2003 – 1. vydání – 196 str., ISBN 80-214-2359-5

FEDOROVÁ, Anna
Pracovní listy I
2003 – 1. vydání – 132 str., ISBN 80-214-2356-0

REKTORÁT Nakladatelství VUT IUM Vědecké spisy VUT v Brně Edice PhD Thesis

RAGAB, Saad Alamin Mohamed
Příspěvek k analýze dynamických stavů elektrického pohonu s trojfázovým krokovým motorem
2003 – sv. 192 – 38 str., ISBN 80-214-2418-4

ŠINDLAR, Jiljí
Realizace
Příloha inaugurační přednášky
2003 – 1. vydání – ISBN 80-214-2262-9

MENCLOVÁ, Lenka, BAŠTOVÁ, Jarmila, KRONRÁDOVÁ, Květuše
Vysokoškolský student v České republice roku 2002
2003 – 1. vydání – 112 str., ISBN 80-86302-06-7

ROOIJEN, van Maurits (ed.)
Co-operative Education in Europe
2002 – 1. vydání – 88 str., ISBN 84-607-5514-2

Výroční zpráva o činnosti VUT v Brně za rok 2002
2003 – 1. vydání – 147 str., ISBN 80-214-2393-5

VESELÝ, Vítězslav
O mé cestě do Číny
2003 – 1. vydání – 157 str., ISBN 80-214-2345-5

Summary:

(p. 4)

From 19th to 20th June, BUT hosted the 70th plenary session of the Czech Conference of Rectors (CCR). Prof. RNDr. Ing. Jan Vrbka, DrSc., presented BUT as a university offering a wide spectrum of programmes tailored to the needs of the practice. At a closing press conference, Prof. Ing. Ivan Wilhelm, CSc, chairman of the CCR and rector of Charles University in Prague, for all the participants, praised the perfect organization of the session.

(p. 9)

Almost 10.500 candidates have turned up at this year's admission exams and this number may still grow since some faculties have announced additional tests in July and August. However, due to the capacity of each faculty being different, not everyone who passes the test will be admitted to study. In an effort to enable as many higher education candidates as possible to study advanced engineering fields, BUT gives each of them a chance to change over to a different programme.

(p. 28)

In December 2001, the Brno Tugendhat house was put on the UNESCO World's Cultural and Natural Heritage list. BUT news asked Prof. PhDr. Jan Sedlák, CSc., dean of the Faculty of Architecture, about his views on the importance of the Tugendhat House in the history of architecture as well as on some problems of its prepared reconstruction. Mr Sedlák is the chairman of an Advisory Board of the Town of Brno for the reconstruction of the Tugendhat House.

Předprázdninové koncerty

Koncem května a v měsíci červnu se již tradičně uskutečnilo ve dvoraně Centra VUT v Brně na Antonínské ulici několik předprázdninových koncertů. Vystoupilo zde Quakvarteto, jehož hudební styl je sice záměrně neidentifikovatelný, ale přesto zcela nezaměnitelně charakteristický. Dva koncerty připravil pro posluchače i pěvecký sbor VUT v Brně VOX IUVENALIS. Ve sborovém koncertu 18. června vystoupil

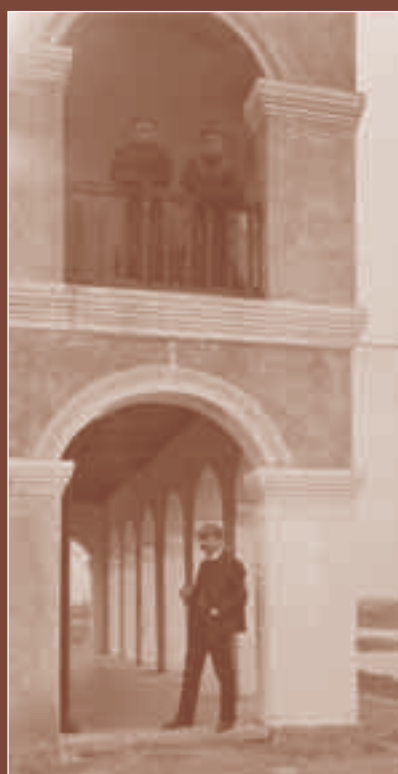
společně s americkým vysokoškolským sborem Oregon State University Chamber Choir z USA. Na programu byla česká sborová tvorba a dále skladby A. Erica Whitacrea, Johanna Brahmsa, Joshua Shanka, Maxe Regera, Einojuhani Rautavaara, tradice a spirituály. 28. května vystoupil ve dvoraně i vysokoškolský mužský sbor University of Notre Dame Glee Club z americké Indiany.

red, foto Michaela Dvořáková

Vzpomínky Vítězslava Veselého nás zavedou do Říše středu na počátku 20. století, do východní provincie Ťiang-su, kam se jednatřicetiletý chemik vypravil na sklonku roku 1908, aby zde řídil sklárnu.

Vydalo Vysoké učení technické v Brně
Nakladatelství VUTIUM 2003

Doslov Ivana Bakešová

Sinologické poznámky Olga Lomová

160 stran, pevná vazba s přebalem

ISBN 80-214-2345-5

Vítězslav Veselý (1877–1964), mezinárodně uznávaný vědec v oboru organické chemie, rektor brněnské techniky v období 1930–1931 a 1945–1946, všestranná osobnost, vynikající vědec i pedagog, intenzivně se věnoval studiu jazyků, hudby, aktivně sportoval. Jeho syn Prof. RNDr. Karel Veselý, DrSc., byl významným představitelem naší vědy v oboru makromolekulární chemie, dcera Prof. Ale-na Štěpánková Veselá je koncertní umělkyní v oboru hry na varhany, v letech 1990–1997 byla rektorkou Janáčkovy akademie múzických umění v Brně.